

Dette værk er downloadet fra Danskernes Historie Online

Danskernes Historie Online er Danmarks største digitaliseringsprojekt af litteratur inden for emner som personalhistorie, lokalhistorie og slægtsforskning. Biblioteket hører under den almennyttige forening Danske Slægtsforskere. Vi bevarer vores fælles kulturarv, digitaliserer den og stiller den til rådighed for alle interesserede.

Støt vores arbejde – Bliv sponsor

Som sponsor i biblioteket opnår du en række fordele. Læs mere om fordele og sponsorat her: <https://slaegtsbibliotek.dk/sponsorat>

Ophavsret

Biblioteket indeholder værker både med og uden ophavsret. For værker, som er omfattet af ophavsret, må PDF-filen kun benyttes til personligt brug.

Links

Slægtsforskeres Bibliotek: <https://slaegtsbibliotek.dk>

Danske Slægtsforskere: <https://slaegt.dk>

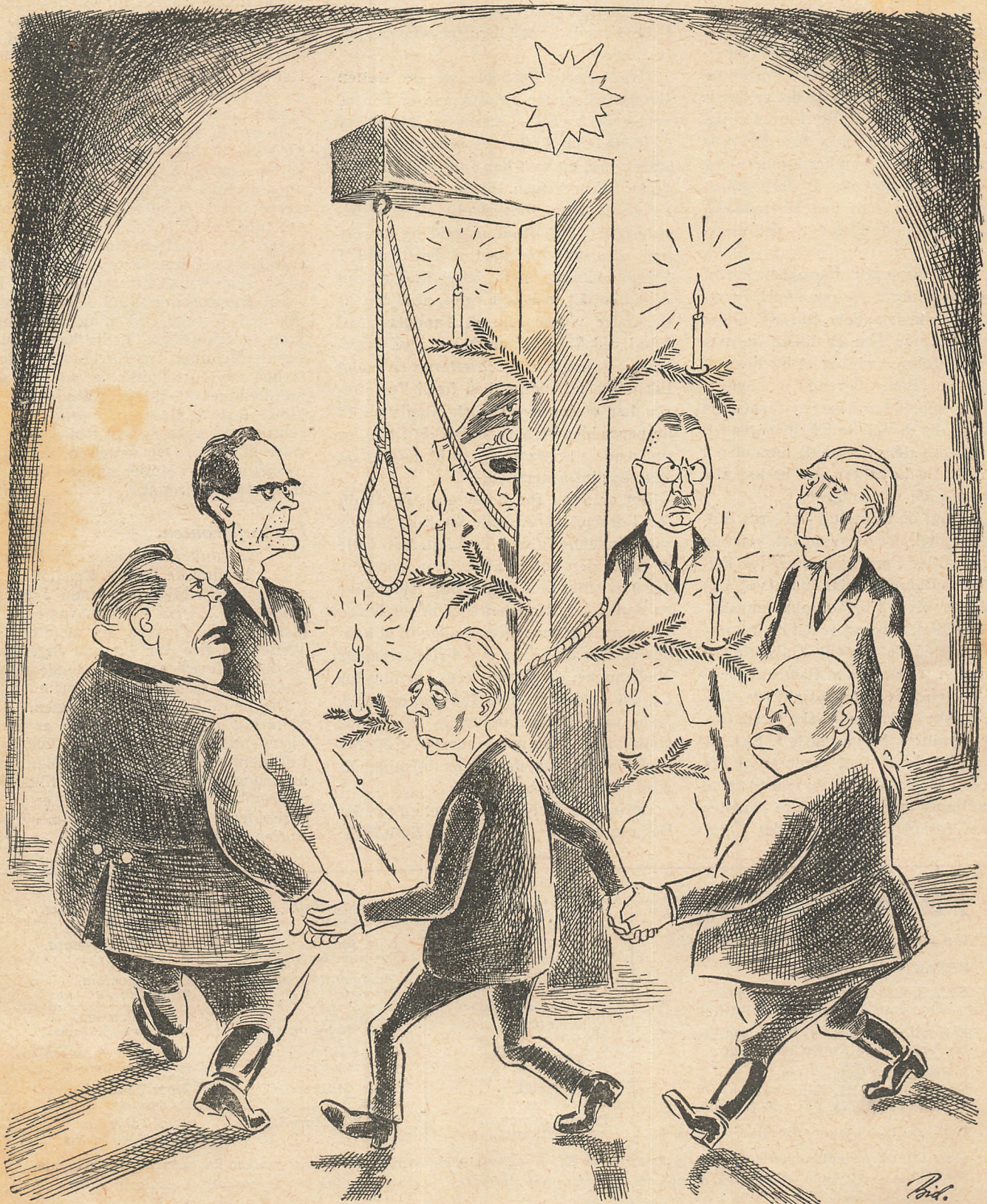
FRIT DANMARK

UDGIVET AF EN KREDS AF DANSKE

NUMMER 33

Fredag den 21. December 1945

4. AARGANG

Højt fra Træets grønne Top ...

Bid.

DANMARKS ILLEGALE REGERING

Halfdan Lefèvre: Mændene i Danmarks Frihedsraad. Prior. Pris Kr. 6,75. 189 Sider plus et Billedtillæg.

Dr. med. Halfdan Lefèvre har skrevet en Bog om Mændene i Danmarks Frihedsraad. Han ejede ingen særlige Forudsætninger for at gøre det — og det er baade en Fordel og det modsatte. Fordelen ligger i, at han ikke har været disse Folk saa tæt ind paa Livet, at han har kunnet forse sig paa deres Mangler eller Dyder, og Raadets Arbejde har han paa tilstrækkelig Afstand til at kunne bedømme det objektivt.

Lefèvre er en dygtig Journalist, derfor er hans Bog blevet en paalidelig Beretning om Frihedsraadets Indsats under Besættelsen, men han er tillige begavet med en Indfølgelsevne og et Skribentalent, der gør Bogen levende og menneskelig, og som lader Læseren fornemme den Aand, der herskede i Frihedsraadet, og som bandt dets Mænd til hinanden i en Respekt og Loyalitet, der bestod alle Prøver, selv de vanskeligste.

Det er først og fremmest Lefèvres Indledningskapitel, der overskueligt, klart og kort fremstiller Forudsætningen for Frihedsraadets Dannelse, dets Indsats og Udvikling, der viser Forfatterens journalistiske Habilitet, dernæst er det de interessante og for en Del ukendte Oplysninger, som han har trukket ud af Raadsmedlemmerne — Lefèvres sikre Instinkt for *Stofets* historiske og journalistiske Værdi fornægter sig aldrig. Hvem vidste f. Eks., at da Frode Jakobsen, Arne Sørensen og Erling Foss i Stockholm i Foraaret 44 førte Forhandlinger med den russiske Minister Semenev, forlangte denne en klar Udta-

lelse om, at ingen af de gamle politiske Partier stod bag denne Aktion og nævnte i denne Forbindelse Vilhelm Buhls Navn. Først da man havde forsikret, at Forhandlingerne kun førtes for Danmarks Frihedsraad, kunde Drøftelserne begynde...

Hvad Portrætteringen af de tretten Raadsmedlemmer angaar, saa er den af vekslende Værdi — bedst er Billedet af Chievitz, som Lefèvre i mange Aar har staaet nær, og som han fulgte til Finland under Vinterkrigen. Varm, vittig og levende er denne Beskrivelse af den illegale *Jens* — skabt i umiskendelig Kærlighed, men ikke fortegnet af den Grund. I Sammenligning med dette Kapitel om *Jens* kan det jo ikke nægtes, at et Par af de andre virker som et Tandglas med Vand ved Siden af en Pokal med Bourgogne — nogle af Portrætterne er faldet lidt matte ud, simpelthen fordi Forfatteren har et for overfladisk Kendskab til de paagældende. Men andre, de fleste, er tindrende veloplagede og altid højligt og grundigt informerende.

Det er Synd for Lefèvre og en Skam for Forlaget at udsende en Bog, der er saa vrimglende fuld af Trykfejl. Men dette er ogsaa den eneste alvorlig Indvending, der kan rettes mod denne Bog. Aldrig har en dansk Regering bestaaet af en Kreds af Mænd, der var mere værdige til at kendes af alle Danskere end Frihedsraadets Medlemmer: de gjorde deres Gerning for Landet med Livet som Indsats, og deres Maal var lige saa uplettede som deres Handlinger. I Danmarks mest kritiske Periode var det dem, der gav os Rejsning udadtil og Tillid indadtil.

Halfdan Lefèvre har skrevet en værdig Bog om dem. *Kate Fl.*

Stemmer fra England.

Stemmer fra England. Samlet og udgivet af Henning Krabbe. Gyl-dendal. Kr. 9,75.

Dette er en Bog, der oprisker vor umaadelige Gæld til den engelske Radio. Her finder man Churchills Taler, Nordahl Griegs Digte, General Eisenhowers Invasionsbudskab, og man genkalder sig med en vis Bevægelse Krigens Højdepunkter, som man oplevede dem, dengang den Fremtid, som vi nu kender til, var et lukket Kapitel for os. Bogen er en Gengivelse paa dansk af et Værk, der samtidigt er udkommet i England, og den tidligere danske Speaker ved B.B.C., Henning Krabbe, har vedføjet en Række Indlæg af Danske og Nordmænd blandt andet Christmas Møllers berømte Tale den 6. September 1942, da han opfordrede til Sabotage, Otto Gelstedes Invasionsdigt og Kaj Munks skarpe Afvisning af Kirkeministeriets Krav til Præsterne om at afholde sig fra at omtale den norske Kirkekamp i deres Prædikener. Som Chefredaktøren for B.B.C.'s europæiske Udsendelser, Noel F. Newsome, skriver i sit Forord til Bogen: Den er et fremragende Bind Historie, skrevet med de talte Ord af dem, der oplevede og skabte den. Bedre kan det ikke siges. »Stemmer fra England« fortjener et lige saa stort Publikum, som de samme Stemmer havde, dengang vi alle sad klinet fast til Radioen. Særlig kan Bogen maaske anbefales til den danske Ledelse af Koda. Oversættelsen, der er foretaget af Hans Müller under Udgifternes Medvirkning, er god. *U. E.*

Fra Luftfronten.

K. Rønhof: Vi startede fra England. Berlingske Forlag. Kr. 7,50.

Den danske Flightlieutenant i det norske R. A. F., *Kjeld Rønhof*, var en af de første danske Flyvere, der meldte sig til Tjeneste. I fire Aar var han Jagerflyver og deltog foruden i en Mængde Operationer over fjendtligt Territorium ogsaa i Dieppe-raidet og i Invasionen. Hans Skildring af sine Oplevelser er blevet spændende Læsning, selv om 200 Sider Luftkampe er meget at sluge. Men skønt man mærker, han ikke er vant til at skrive, har han gjort det godt. Det er en underholdende Flyverbog, og samtidig Historien om de danske Frivillige. *nn.*

FRIT DANMARK

Udgivet af en Kreds af Danske

REDAKTION:

Elias Bredsdorff og *Kate Fleron*
(sidstnævnte ansvarlig overf. Presseloven)

Forretningfører: *LRS, Niels Andersen*,
Ny Vestergade 13, København K.

Redaktion og Ekspedition:
Nørrevoldgade 11, København K.
Tlf. Central 15.745, Postgiro Nr. 4084

Trykt i Det Hoffensbergske Etablissement, Kbhvn.

HOVEDLEDELSE:

C. A. Bødelsen,
Professor, Dr. phil.
Elias Bredsdorff,
Redaktør, cand. mag.
Chr. Christiansen,
Fagl. form., M. F., Aarhus
Kate Fleron,
Redaktør
Mogens Fog,
Professor, M. F.
Niels Foged,
Lektor, Odense
Børge Houmann,
Redaktør, M. F.

Ingeborg Højlt,
Vordingborg

K. V. Jensen,
Tandlæge, Tønder

Meldgaard Kristensen,
Overportør

Teit Kærn,
Reservekirurg, Dr. med.

Gelius Lund,
Rigsdagsslenograt

Aksel Milthers,
Docent

Ragnhild Morville,
Viborg

J. Christmas Møller,
cand. jur., M. F.

Arne Noe-Nygaard,
Professor, Dr. phil.

Chr. Ostenfeld,
Civilingeniør, Dr. techn.

Jørgen Poulsen,
Civilingeniør, Hillerød

Waldemar Sørensen,
Fuldmægtig, Horsens

Ejnar Thorsen,
Civilingeniør

Sven Tobiesen,
Papirhandler, Esbjerg

»Frit Danmark« udkommer ugentlig og koster 3,30 Kr. Kvartalet. Abonnement kan tegnes gennem Postvæsenet og de lokale Frit Danmark-Grupper eller direkte gennem Ekspeditionen, hvorefter Postoprævning bliver udsendt. Løssalgsspris: 30 Øre

Hvad foregaar der i Kina?

Af Dr. phil. Helmuth Gottschalk

Den amerikanske Gesandt i Chungking, Generalmajor Hurley, er traadt tilbage fra sin Post som Protest mod den Understøttelse, som det amerikanske Udenrigsministerium giver de kinesiske Kommuniste (siger han!). Det ligner ellers ikke Amerikanerne. — Sovjetunionen har omtrent samtidig med Japans Kapitulation afsluttet en Overenskomst med Chungking-Kina og anerkendt Kuomintang-Regeringen, hvad der nødvendigvis maa svække det kommunistiske Kina. Dette ligner ellers ikke Russerne. — Kort sagt, Kina er en Gaade, og den nøgterne Iagttagere kan paa nuværende Tidspunkt hverken paatage sig at løse Gaaden eller at spaa om den kommende Udvikling.

I politiske Lederartikler omtales Kina gerne som en af de Fem Store. Der kan dog kun være Tale om en potentiel Størhed. Med Henblik paa real Magtudfoldelse kan Kina i Øjeblikket ikke engang maale sig med det lille Sverige. Idag er Størmagten Kina derfor mere en passiv end en aktiv Faktor i Verdenspolitiken. De Tre Store — især Amerika og Sovjetunionen — enedes da heller ikke med, men om Kina. Denne Enighed er begrænset, men vigtig nok. Man har enedes om Interessessfærernes Afgrænsning. Russernes Interesse i den nordlige Zone, især Manchuriet med de isfrie Havne ved Stillehavet, Port Arthur og Dairen samt den nødvendige Trafikaare, den østkinesiske Jernbane, er saaledes blevet anerkendt. Amerikanernes Indflydelseszone falder sammen med det af Centralregeringen beherskede Kina, d. v. s. hele Kina med Undtagelse af de røde Omraader i Nordvest. Russernes Anerkendelse af Amerikanernes økonomiske og moralske Prioritet her kommer til Udtryk i Moskvas Overenskomst med Chungkings Udenrigsminister Soong. Det hører med til denne russiske Anerkendelse af Chungking Regeringen, at Moskva paa sin Side har faaet dennes Godkendelse af den russiske Generhvervelse af Port Arthur og Dairen og Tilslutning til en fælles russisk-kinesiske Administration af den østkinesiske Jernbane. Denne kinesiske Anerkendelse gør Moskvas Stilling moralsk uangribelig. — Englands Indflydelseszone omfatter Omraaderne Syd for den 16. Breddegrad, det sydlige Indokina, Indonesien o. s. v.

De hvide Stormagter er altsaa enige med Henblik paa deres Interessessfærer, men ikke med Henblik paa deres asiatiske Politik. Kineserne er hverken enige om Zoner eller Politik. — Chungking-Kinas centrale Regering hersker — mere eller mindre fuldstændig — over Størstedelen af Landet; det røde Kina har eta-

bleret sig i Landets nordvestlige Hjørne, især i Kansu, Shensi og Shansi.

De kinesiske Kommunistes Stilling var indtil Afslutningen af Japan-Krigen forholdsvis stærk. De fik flere og flere Vaaben fra Amerikanerne og kunde ogsaa efter Tyskernes Nederlag regne med stigende Tilførsler fra Rusland. De røde Omraaders Økonomi var efter Sigende i bedre Orden end Chungking-Omraadet. — Denne gunstige Stilling svækkedes gennem Japans uventet hurtige Kapitulation. De amerikanske Vaabenleverancer

holdt op, og Chungking-Tropperne fik Hænderne fri til Borgerkrigen, som forresten aldrig havde været helt indstillet. Den kommunistiske Leder Mao Tse-tung fløj derfor til Forhandlinger til Chungking, og han og Chiang Kai-shek enedes om at bygge et demokratisk Kina, hvorom der udstedtes et smukt og intetsigende Communiqué. Ikke desto mindre fortsættes Borgerkrigens første Skærmydsler.

Chungking-Kinas Stilling derimod forbedredes betydeligt gennem Japans Sammenbrud. Amerikanerne var stadig vil-

Kinesiske Soldater er gaaet i Land paa den forhenværende japanske Ø Formosa. Vagtposterne bærer Paraply mod den voldsomme Troperegn.

lige til at hjælpe ved Genopbygningen af et demokratisk Kina. Den amerikanske Armé og Flaade hjalp Chungking-Tropperne til at besætte de af Japanerne rømmede vigtige strategiske Nøglepunkter. Amerikanske Officerer skulde organisere Chungking-Arméen.

I Mellemtiden er Chang Kai-sheks Stilling ikke længere nær saa gunstig som ved det pludselige Fredsudbrud. Amerikanernes Sympati er blevet kendeligt mindre. Under Krigen lukkede de Øjnene for Kuomintang-Regimets Karakter: Eetparti-System, Førerprincip og svigten af Demokrati i alle det offentlige Livs Grene. Kuomintang's Prestige i U. S. A. har lidt meget.

I Mellemtiden og som Følge af hele denne Situation er Splittelsestendenserne i Chungking-Lejren atter traadt tydeligere frem. Guvernøren i Yunan, General Lung Yun, der som typisk Krigsherre har enevældigt behersket Yunan, er paa det sidste blevet meget besværlig for Centralregeringen. Allerede under Krigen har hans Loyalitet vaklet mange Gange, og Chiang Kai-shek frygtede nu, at han vilde alliere sig med Kommunisterne. Da Chungking-Tropperne efter Japans Kapitulation skulde besætte Indokina, dirigeredes de derfor gennem Yunan. Det kom til Kampe med Lung Yuns Tropper, og da disse viste sig underlegne, akcepterede Generalen sin Forfremmelse til en ny Post som Formand i det militære raadgivende Udvalg. Saadan foregaar kinisk Politik. Det er tydeligt, at Lung Yun maa have en stærk Støtte i visse Kuomintang-Grupper. — Ogsaa Militærherrerne i Kwangsi-Provinsen mistænkes atter for utilbørlig Kontakt med Kommunisterne. Endelig er Situationen i Manchuriet usikker i dobbelt Henseende. Paa den ene Side tillader Russerne her i al Stilhed, at de røde Tropper sætter sig fast. Paa den anden Side har den »Unge Marskal«, Chiang Hsueh-liang, der i 1936 tog Chiang Kai-shek til Fange og tvang ham til en Overenskomst med Kommunisterne, stadig bevaret sin Indflydelse i Manchuriet og kan atter optræde paa Scenen. Heller ikke dette vilde være særligt behageligt for Chiang Kai-shek. Sidst, men ikke mindst begynder først nu Chungkings største økonomiske Vanskeligheder. Under Krigen var Situationen ganske vist relativ stabil paa den laveste Selvforsyningsbasis. Krigsmateriel kom ude fra; alle andre Forsyninger var Landsbyernes Produkter, der konsumeredes paa Stedet. Nu da Storbysterne, Havnene og hele Kysten, kort sagt hele det af Japan besatte Omraade atter aabnes, bliver Situationen anderledes. Japans Marionetregering i Nanking har i disse Omraader skabt en frygtelig Inflation.

Værdien af de til Genopbygningen mest nødvendige Varer vurderes til 5 Milliarder Dollars, hvoraf UNRRA gerne skulde levere for 1750 Millioner Dollars. Hidtil

er der kun Chancer for en Brøkdel af dette Behov.

Kort sagt, Chungkings gunstige Udgangsposition er blevet ganske betydelig svækket og ved fremtidige Forhandlinger vil Chiang Kai-shek sandsynligvis være nødt til en mere imødekommende Holdning. De kinesiske Kommuniste har nemlig i Mellemtiden forbedret deres Position: Vigtige Punkter i Nordkina og i Manchuriet, som er blevet overtaget af Russerne, har faaet en Garnison af »Regeringstropper«, som tilfældigvis er loyale over for den røde Regering. En Del af de kommunistiske Tropper har sikret sig en god Udrustning af japanske Vaaben. Intet hindrer Kommunisterne i under russisk Beskyttelse at etablere sig paa en selvstændig Basis i Manchuriet og eventuelt i deres hidtidige Omraade i Nordvestkina, selv om Kuomintang-Tropperne ved amerikansk Hjælp har sat sig fast i Peiping. — Ved kommende Forhandlinger mellem det kommunistiske Kina og Chungking-Kina vil Parterne formodentlig staa ret jævnyrdige.

De tre hvide Stormagters politiske Perspektiver vil selvfølgelig faa Indflydelse paa den kinesiske Enhedspolitik. Selv om Zone-Inddelingen er gaaet nogenlunde glat, er Overensstemmelsen mellem Stormagternes asiatiske Politik ellers ikke netop paafaldende. Russerne og Amerikanerne er ganske vist enige om, at de ønsker et demokratisk Kina. Men deres Opfattelse af Demokrati falder ikke sammen. Amerika er mest interesseret i Demokratiets parlamentariske Former; Russerne tror ikke, at disse Former er nok uden en bredt gennemført økonomisk Demokratisering. Efter deres Mening kan man uden Afskaffelse og Oplosning af Karteller, Trusts, Monopoler, Storgodser o.s.v. ikke rykke Nazisme og Fascisme op med Rødderne. Derfor stoler de ikke paa den amerikanske Udrensning i Japan.

Her viser der sig en vigtig Overensstemmelse mellem Rusland og det engelske Imperium. Heller ikke England, Australien og New Zealand er tilfredse med MacArthurs Enevælde i Japan, der slet ikke tager australske Synspunkter i Betragtning. England, Dominions og Sovjetunionen er saaledes enige i deres Frygt for, at de amerikanske Militærmyndigheders Politik kan resultere i et Japan, der kan genvinde Kræfter og Aggressivitet. Selv en Fløj i det amerikanske Udenrigsministerium deler dette Synspunkt.

Ogsaa med Henblik paa dette Spørgsmaal vil derfor Moskva-Forhandlingerne blive af skelsættende Betydning. Foreløbig er det maaske værd at bemærke, at Chungking-Regeringen, der ligeledes frygter en japansk Genrejsning, nu søger at nærme sig Moskva og efter de nyeste Telegrammer derved har opnaaet russisk Hjælp ved Okkupationen af dele af Manchuriet.

H. G.

De Clausen'ske Tvangstanker

Sven Clausen: Udvalgte Tvangstanker. Gyldendal 1945. Pris Kr. 9,75.

Hvad Sven Clausens Tvangstanker drejer sig om, er i Korthed følgende: Forsvar for Parlamentarismen og i det hele taget Liberalismens Ideer, Ønske om Danmarks aandelige Tilknytning til Vesteuropa og dets Frigørelse fra tysk Indflydelse, Nødvendigheden af Samarbejde med det øvrige Norden, Appel til Brug af sund Fornuft og rolig Omtanke, Bekymring for Følelsers og uklare Længsler Overhaandtagen. — Forsvaret for Parlamentarismen eller — som vi nu siger — Demokratiet indeholder vist egentlig ikke noget, som ikke ogsaa andre har sagt, men han er fantastisk dygtig til at faa det sagt.

Den, der af en i 1945 udkommen Bog venter at høre om de Problemer, der optog os i Besættelsestiden og i Tiden efter 5. Maj, bliver derimod skuffet af Bogen. Røsten bliver spinklere, jo nærmere vi kommer den 9. April, og efter denne Dag synes Sven Clausen efter denne Bog at dømme at have hørt til de meget stille i Landet. Bogens sidste Artikel, som man i Spænding kaster sig over, »Om at tage Parti«, fra August 1943, er kun en Leg med Ord og Tanker holdt i en ironisk og vittig Tone. Der var dog andre Skribenter, som i disse Aar havde Held til at faa sagt noget, der kunde styrke Udholdenheden, og for hvem Partitagen dengang var den blodigste Alvor; men Sven Clausen har ifølge eget Udsagn ikke Sans for det heroiske, der jo ogsaa ligger nær det overspændte og eksalterede!

En guldbenaadet Stilist er han. Hvor han kunde skrive Dansk, da han endnu gjorde det; man følger med Bedrøvelse hans Overgang til »Nordisk«, manifesteret ved sælsomme Staveformer og for adskillige Danske malebariske Ord som *vindskontor* (det er udlagt Pulterkammer), *alster*, *vidskepelse*, *sederbetyg* (Trykfejlen er Bogens — en Forbrydelse i et saadant Ord). Al Ære for hans nordiske Maalstræv! Han er Agitator og har som saadan den fortræffelige Egenskab at være irriterende, men for Sagens Skyld er det godt, at andre har taget Føringen paa dette Felt.

Af en eller anden Grund er han ogsaa blevet tvunget til at tænke paa Værdien af *sen*-Navnene: det paa Grund af overvældende hyppig Forekomst noget upersonlige *Hansen* og *Petersen* kan — hævder han — gøres personligt ved Tilføjeelse af Fornavnet; først derved bliver det Individet og ikke Slægten, der faar Navn. En spagfærdig Indvending: Under et Besøg i Stockholm for nylig drøftede jeg jævnligt nordisk Sprogøgt med svenske Kolleger; tre af dem kaldte Bevægelsens utrættelige Talsmand: Fritz Clausen!

E. O.

Den højere Panckes henrivende Julehilsen, som han sidste Aar sendte til sine danske Venner med personlig haandskrevet Signatur.

JUL I FJØR - OG I AAR

Julen er for alle Mennesker, hvad enten de bekender sig til den kristne Tro eller ej, en Højtid med et dybt aandeligt Indhold, og netop derfor skal den ikke bruges — eller rettere søges udnyttet — til en sentimental Paavirkning af vore Følelser — det er lige saa smagløst, som det er uholdbart. Det nytter ikke, at Hr. Anders Vigen i en med Kræmmerhuse og Hjerter udstyret Kronik i Aften-Berlingeren minder os om vor store Gæld til Tyskland, rent julemæssigt: Juletræet er af tysk Rod (paa staar han) og hvad var vel en dansk Jul uden Juletræ! Ogsaa Salmerne skal vi takke Tyskland for — derfra stammer i hvert Fald den Aand og Sandhed, som præger dem.

Vi skal ikke indlade os paa en Diskussion om dette Vigen'ske Postulat, men nøjes med at gøre opmærksom paa, at det i Dag, i Juletiden, er ilde valgt at minde Danskerne om tysk »Aand og Sandhed«. Og det er mærkeligt naivt af en ellers klog Mand at tro, at han med en Grangren

Nürnberg er direkte ansvarlige for, at dette kunde foregaa, og det tyske Folk er deres medskyldige.

Nu hvor det lakker mod Slutningen af 1945, og hvor vi drager Sammenligningen sidste Aar — i Aar, er det maaske værd at erindre, at i Fjor var det kun dem, der selv sad i de tyske Koncentrationslejre, der vidste den fulde Sandhed om Nazisterne — vi andre forestillede os end ikke Omfanget af deres Ondskab; det Billede, vi havde af Tyskerne sidste Jul, var engleligt, i Sammenligning med det, vi har af dem nu.

Og i Mindet om vore Kammerater, der blev pint ihjel i de tyske Koncentrationslejre, og i Tanken om dem, der kom hjem derfra, men fejrer denne Jul mærkede af Sygdomme og Mishandlinger, lader vi uden mindste Tegn paa Sentimentalitet og uden at lade os anfægte af Hr. Vigen's »Adventstanker« Krigsforbryderne danse om Galgen — der ogsaa har sin Rod i Tyskland.

Kate Fl.

og en Salmestrofe kan lokke os til at ændre Sindelag mod Tyskland. Kun Kendsgerninger, der er Resultatet af et Mentalitets-skifte hos det tyske Folk kan faa os til det.

Den Tegning, Bidstrup har tegnet uden paa dette Nummer af Frit Danmark, vakte en vis Tvivl paa Redaktionen: var den for stærk? var den maaske for makaber? Men vor formelle Usikkerhed blev fejret bort, da vi i Bladene den 14. ds. læste Rapporten fra Nürnberg om, hvorledes sidste Jul blev fejret i Koncentrationslejren Flossenburg: ved Siden af det pynkede Juletræ var Galgerne anbragt; et Antal Fanger blev hængt paa een Gang, medens Kammeraterne blev tvunget til at se paa det. En af dem sagde: »Det var et frygteligt Syn, denne Kombination af Fanger hængende i Luften og det lysende Juletræ!«

De Mænd, der er ansvarlige for, at en saadan umaalelig Raahed kunde udfolde sig beskyttet af Terror, Tortur og Mord, de sidder nu i Nürnberg.

Der berettes videre, at 2 Millioner politiske Fanger, der var indespærret i Matthausen-Lejrene, var bestemt til Udryddelse efter et bestemt System: de blev myrdet ved Skydning, Prygl, Giftgas, Drukning, Udsultning, Indsprøjtning, Stening, Brænding, Kvælning eller Nedstyrtning fra den Klippe, Lejren laa paa.

— Krigsforbryderne i

RIGSDAGEN

9.—16. Dec.

Under den fortsatte Behandling af Finansloven kom det til et meget skarpt Sammenstød mellem Hartvig Frisch og Aksel Larsen, en veritabel Duel paa vor politiske Eremitageslette. De to fremragende Debattører holdt en Fægtning gaadende uden Sekundanter i over en halv Time, lige indtil Hartvig Frisch ikke gad fortsætte mere. Det var Spørgsmaalet om Demokrati, der fik dem til at flyve i Flint; Hartvig Frisch ytrede sin Skepsis over for det kommunistiske Partis demokratiske Indstilling og vilde hævde, at Aksel Larsen og hans Partifæller kun bevægede Arme og Ben, naar de ligesom Strøgets Sprællemænd dirigeredes af en usynlig Snor. Imidlertid blev Hartvig Frisch haardt trængt af Aksel Larsen, der vilde have oplyst noget nærmere om Snoren, og hvem der trak i den. Det kunde eller vilde Frisch ikke svare paa; og Duellen blev saaledes kun en akademisk Disput uden Relationer til praktisk Politik. Interessant, men overflødig.

Apropos Demokrati. Siden 1940 skiltes Rigsdagens og Folkets Veje. Adskillelsen var saa stærk, at de til sidst ikke kunde raabe hinanden op. Indtil 29. August sad Rigsdagen med en betydelig Magt givet dem i Hænde af Folket. Efter den 5. Maj genoptog Rigsdagen Virksomheden, men nu var det evident, at den var uden Fuldmagt fra Befolkningen. Valget den 30. Oktober skabte en betydelig Afklaring, og den Rigsdag, der sidder nu, er et fuldgyldigt Udtryk for Folkets Vilje og Mening. Den Spænding, der faktisk eksisterede i Landet, afspejler sig klart i Rigsdagens Forhandlinger. For første Gang i 5 Aar fornemmer man Debatten derinde som en frugtbar parlamentarisk Diskussion. Den er direkte og kødeligt beslægtet med Diskussionerne paa Værkstederne, i Fabrikkerne, i S-Togene, i Dagligstuerne. Befolkningen følger med Opmærksomhed Rigsdagens Virksomhed. I Dag har vi en kæmpende Rigsdag. Der kæmpes paa Vælgerne Vegne med saglig Dygtighed og Iver om saa forskellige Ting som Benzinafgift og Sydslesvigs Fremtid. Vi har faaet en Venstreregering, og det er mange utilfreds med, selv om Venstrerændenes Utilfredshed med Oppositionen maaske er større. Men vi har tillige faaet en Rigsdag, som det er værd at lytte til.

Spørgsmaalet om Valgretsaldere var i den nu forløbne Uge Centrum for Interessen og et af dem, hvorpaa Regeringen kan lide Skibbrud.

Lad os da i Skæret fra Lysene paa Snapslingets smukke Juletræ ønske dem allesammen, Regeringen og dens Chef saavel som alle Rigsdagens levende og aktive Medlemmer en glædelig Jul og et godt Nytaar.

En særlig glædelig Jul og godt Nytaar til det ærede Medlem fra Vestre Storkreds, Fru Inger Merete! Cayenne.

SANDHEDEN FREM!

Det bliver nødvendigt endnu en Gang at drage den parlamentariske Kommission frem i Lyset — og det vil det formentlig blive mange Gange endnu! Det Resultat, som den første parlamentariske Kommission kom til, virkede ikke overbevisende, det kunde ikke gøre det, fordi det krænkede og generede den offentlige Bevidsthed, at det var en rent parlamentarisk Kommission, der skulde tage Stilling til Begivenhederne omkring 9. April 1940; det blev jo derved for en stor Del netop de Mennesker, som selv var under Anklage, der kom til at staa som Dommere i deres egen Sag. Det er jo rigtigt, naar »Berlingske Tidende« den 9. December om 9. April-Kommissionens Undersøgelse skrev: »Den bestod ene og alene i, at man simpelthen lod føre til Protokols, hvad de forskellige Implicerede og Vidner havde at sige, uden at man i Virkeligheden derved kom Tingene nærmere.«

Det er ikke tilstrækkeligt blot at samle en Række Partsforklaringer og saa udgive dem som en fyldestgørende Kommissionsbetænkning. Det er i Virkeligheden at stikke Befolkningen Blaar i Øjnene.

Nu har vi faaet en ny Rigsdag, og Spørgsmaalet om Nedsættelse af en ny Kommission til Behandling, ikke blot af Spørgsmaalet 9. April, men ogsaa af en Række andre Forhold under Besættelsen, er nu aktuelt. Der er talrige Problemer i Forbindelse med Samarbejdet med Tyskerne indtil 29. August, som kræver en dybtgaaende Undersøgelse, saadan at det i alle Henseender kan ligge klart, hvem der har svigtet, og hvem der har gjort sin Pligt.

Den nye Rigsdag maa nu forstaa, at dette Spørgsmaal bedst kan løses ved Nedsættelse af en virkelig uhildet Kommission, hvilket igen vil sige, at det ikke bør være en rent parlamentarisk Kommission, men en Kommission, som ogsaa rummer uhildede Dommere uden for den danske Rigsdag, der formaar at sætte sig i Spidsen for en virkelig dybtgaaende Undersøgelse.

Bedst og rigtigt vilde det under alle Omstændigheder være, om den ny Kommission til Behandling af Besættelsestidens Problemer, som Rigsdagen maa nedsætte, kom til at bestaa for Halvpartens vedkommende af Repræsentanter for Rigsdagens nye Medlemmer, mens den anden Halvdel bestod af ansete Mennesker uden for den danske Rigsdag, som har Befolkningens Tillid som objektive Dommere i en saadan Sag.

Skulde Rigsdagen imidlertid holde fast ved, at det skal være en rent par-

lamentarisk Kommission (altsaa udelukkende bestaaende af Rigsdagsmedlemmer), saa maa det være ganske indlysende, at dens Medlemmer udelukkende bør vælges blandt de nye Mænd og Kvinder fra alle politiske Lejre, som nu ved Valget den 30. Oktober fik Sæde i Folketinget.

Det er afgørende, at det Resultat, som en saadan Kommission kommer til angaaende alle de prekære Forhold fra Besættelsestidens Aarene, bliver mødt med uforbeholden Tillid i Befolkningen. Dette kan kun ske, hvis man frafalder Princippet om at lade de Anklagede være Dommere i deres egen Sag, og nedsætter en Kommission, som ingen kan mistænke for at have andet Formaal end ubetinget at faa Sandheden frem.

FAMILIEN FRANK

I »Frit Danmark« Nr. 29 bragte vi en Artikel af »Kados«, »Familien Frank«. Vi har i den Anledning fra Professor Frank modtaget en Redegørelse, hvoraf det fremgaar, at han ikke har foreslaaet sin Søn, Bomand Utzon Frank, som Deltager i Konkurrencen om Mindesmærket paa Flyvepladsen i Aalborg. Sønnen deltog imidlertid i Konkurrencen, og Oplysningen fremkom paa Grundlag af en — udementeret — Meddelelse i »Berlingske Tidende« i et Interview med Billedhuggeren Johannes Hansen.

Akademikontoret har paa vor Forespørgsel oplyst, at Bomand Utzon Frank i Aarenes Løb (1940—44) har modtaget i alt 6 Akademilegater, til et samlet Beløb af 4.450 Kr., og at Prof. Utzon Frank ikke i de Aar har haft Sæde i Legatudvalget. Det har ikke været muligt at faa konstateret, hvor mange Legater og Stipendier uden for Akademiets, Bomand Utzon Frank i Aarenes Løb har faaet.

Sluttelig skal bemærkes, at »Frit Danmark« beklager at have bragt Kados' Meddelelse om, at Professor Utzon Franks Datter skulde have faaet et Legat paa 5000 Kr., da denne Oplysning har vist sig at være urigtig. For denne Fejltagelse giver vi vor uforbeholdne Undskyldning.

Frit Danmark.

Opdragelse til Angiveri

I en af vore Skoler forekom fornylig følgende Episode: En ca. 11-aarig Elev havde træt af Dagliglivets Trædemølle besluttet sig til at holde en lille Ekstraferie. Han gik hjemmefra om Morgenen med Bøger og Skolemad, men tilbragte Formiddagen hos en Kammerat, som for Tiden takket være de tyske Flygtninge er henvist til at øse af Kundskabens Kilder om Eftermiddagen. Efter en Uges Forløb besluttede den ferierende sig til at genoptage Pligtens Byrder, han simulerede syg 1 Dag og fik

udstedt sin Moders Bevis for sin Upasselighed. Paa Sedlen rettede han »1 Dag« til »7 Dage«, hvorefter han udhvilte begav sig afsted til Skolen. Her blev imidlertid hans Dokumentfalsk ubarmhertigt afsløret, og han maatte bekende, hos hvem han havde nydt Frihedens Glæder. Han fik sin Straf, Forældrene blev underrettet om hans Brøde, Uvejrets Storme omblaste ham fra alle Sider.

Dermed skulde man tro, alt var i Orden og Reifærdigheden sket sin fulde Fyldest. Men af den Opfattelse var Skolens Overlærer ikke. Denne nidkære Ungdomsopdrager ringede til Skolekammeraten, som havde givet Synderen Husly i de famøse Formiddagstimer, og bebrejdede ham i haarde Vendinger, at han ikke havde meddelt Skolen sin Viden. Drengen svarede, at han ikke vilde sladre og derfor havde forholdt sig passiv. Hvilket hensatte Pædagogen i den største Vrede og fik ham til at henvende sig til den formasteliges Forældre, for gennem dem at bibringe den vordende Samfundsbürger Forstaaelsen af sine Pligter som Angiver.

Heldigvis delte Forældrene i dette Tilfælde ikke Skolens Syn paa Sagen, men det er af mindre Betydning. Pointen i Historien er selve det Grundsyn, som fik vedkommende Overlærer til ikke at lade sig nøje med Afstraffelsen af den skyldige, men til at paalægge Tredjeparten Medskyld — ved at opfordre ham til i Fremtiden at melde sine Kammerater.

Det er ikke nogen enestaaende Begivenhed. Man har Indtrykket af, at den danske Skole i vid Udstrækning beskytter Sladdereri, eller i hvert Fald uden Betænkelighed benytter sig af denne Vej til at opklare Uregelmæssigheder blandt Eleverne. Det hævdes, at man f. Eks. i engelske Skoler afstraffer den, som angiver en Kammerat, lige saa haardt som selve Synderen, og derved indpoder i Ungdommen, at Solidaritetsfølelsen er en sundere Grundvold for menneskeligt Samvirke end Fedteri overfor Foresatte og Svigten af Fællesskabet.

Der er talt meget om, at Preussen har øvet Indflydelse paa Aanden i vort Militærvæsen. Mon ikke Indstillingen til Angiveriet i vor Skole skulde have samme Rod? I hvert Fald forekommer det uheldsvangert, at Opdragelse af vore kommende Slægter bidrager til at begunstige en Fremelskning af Karaktertræk, hvis uhyggelige Udslag vi gennem Besættelsestiden har lært at afsky og foragte.

Det er ikke nok, at Skolen har dygtige Lærerkrafter og et velegnet, demokratisk Sæt af Bøger til sin Raadighed. Hele den Atmosfære, Skoleungdommen indaander i de afgørende Opdragelsens Aar, maa være indrettet paa at akklimatisere den til det Samfundsliv, vi danske ønsker at leve.

Novus.

Hvor ligger Faren for EN NY NAZISME?

Frit Danmark har stillet ovenstaaende Spørgsmaal til en Række Personer, der kun har Interessen for Samfundsspørgsmaal og Hadet til Nazismen fælles. Vi bringer i næste Nummer Resten af Besvarelserne.

Vor Øllebrødsbarmhjertighed.

Faren for en ny Nazisme ligger blandt andet i den danske Øllebrødsbarmhjertighed. Mangel paa Forstaaelse af, at en Forbrydelse mod Land og Folk i Nazistil, maa straffes haardt, kan blive skæbnesvangert for et demokratisk Danmark. Retsfølelsen maa ikke nøjes med en kortvarig Opvaagning, den maa altid være til Stede og præge vore Handlinger.

En anden Fare er den, at Folk ikke tror paa Nazismens Ugerninger. Pressen har for største Parten allerede glemt dagligt at minde om disse Ugerninger, og nogle Blade undlader at kræve rimelig Straf og Udrensning gennemført. At »Information« og »Frit Danmark« har været de eneste til at minde om forskellige uheldige Forhold, viser, at en Presse afhængig af Partier eller økonomiske Interesser ikke er noget sikkert Bolværk mod nazistiske Tendenser.

I Faarhuselejren kan Fangerne for Tiden inddeles i 3 Grupper. Den ene er faldet sammen, og alle i den er rede til i Fremtiden at gøre alt for at tækkes Danskerne. Den anden og største Gruppe ved hverken ud eller ind. Dens Medlemmer følger den Part, der synes at have de bedste Udsigter for Fremtiden. Den tredje Gruppe bestaar af forblindede Nazister, der intet har lært af Begivenhederne. Deres Had til Danmark og dets

Befolkning er større end nogensinde. De vil i Ord og Gerning gøre alt for at skade Danmark. Denne Gruppe er saa farlig, at dens Medlemmer enten maa interneres for bestandigt eller udvises af Landet.

L. B. Lauritzen,
Kredslæge.

Det er Nøden, der er farlig.

I den manglende Udrensning, i Manglen af et kategorisk Forbud mod enhver Form for nazistisk Virksomhed, og i den manglende Erkendelse af, at Nazismen ikke er en Aandsretning som alle andre, men en magtpolitisk Teori, der tvangsmæssigt fører til de uhyrligste Forbrydelser og Udskejelser.

Men først og sidst ligger Faren i Manglen af et gennemført økonomisk Demokrati. Det er Nød, der gør nogle Folk til Smaatye og Smaanazister — det er det »private Initiativ«s hensynsløse Udbygningstrang, der gør andre til Stortye og Stornazister.

Leif Gundel,
Redaktør.

Begavede Politikere uden Opdragelse.

Der er Mennesker, som er helt uopdragelige. Det er dem, der ikke kender deres Næste. De findes indenfor alle Samfundslag og i alle Familier. Det kan skyldes Dumhed, men der er ogsaa særegne Begavelser imellem. Der er Mennesker, som er næsten uopdragelige, og nogen, som vanskeligt lader sig opdrage. Naar Samfundets Levevilkkaar er daarlige for store Grupper af Befolkningen, naar Arbejdsløsheden hænger Byerne, og de, der arbejder med Jorden, ikke faar Betaling for deres Indsats, faar Opdragelsen i videste Forstand, den sociale Opdragelse, vanskelig Kaar. Antallet af

asociale Mennesker vokser. Begavede Politikere uden Opdragelse vil ved Hjælp af moderne Propagandateknik kunne samle de asociale for at tilrive sig Magten i egen Interesse. Faar de Succes, faar de Følgeskab af de mange »Tumlinge«, som altid har været i vort Land indenfor Administrationen og indenfor Erhvervs-kredse. De findes selv i ledende Stillinger. Deres Opdragelse er kun formel. De følger de politiske Konjunkturer af hvad Art de være maa. De asociale vil da kunne erobre Magten, og vi faar en ny Nazisme, hvor de, der hersker, ikke kender deres Næste.

Faren ligger altsaa i, at vi forsømmer vor Opdragelse i videste Forstand; den sociale Opdragelse: i vore Hjem, vor Folkeskole, ved de højere Skoler, i vore Ungdomsskoler og i vort Foreningsliv. Den ligger i, at vi ikke løser vore politiske Opgaver, saa faa har for meget og færre for lidt, og atter faar Arbejdsløshed i Hundredtusinder og Landbrugskrise, saa Opdragelsen faar daarlige Vækstvilkkaar. Den ligger i, at man opgiver Udrensningen og bevarer de mange »Tumlinge« i ledende Stillinger. *Men det gør vi ikke. Frihedsbevægelsen vil sejre igen, og vi vil løse de politiske Opgaver.*

Niels Banke,
Kontorchef.

Hvis Viljen til Frihed sløves.

Helst vil jeg opløse Spørgsmaalet. Først maatte der da tales om, hvad der rettelig forstås ved »Nazisme«? Saa fremt herved tænkes paa den tyske Styreform og det tyske Samfundssystem, hvis ophøjede Væsen var Adolf Hiller, og hvis Profeter var Personer som Hess og Rosenberg, — saa tror jeg ikke, at Nazismen kan være nogen Fremtids-Trusel. Dens Kød er dræbt; Aand har den aldrig ejet. Men er Talen om et Faa-

mandsvælde, som med Magt vil paatvinge Folkessamfundet sit Styre (hvilket dettes Idéindhold nu kan være) og i dette Øjemed underkuer eller ligefrem ombringer anderledes tænkende Personers eller Grupper Modstand — saa kan et saadant Faamandsvælde udspringe i hvilket som helst Samfundslag og i hvilket som helst Arbejderhjem.

Den store Læremester, Historien, lader os i Stikken, naar vi leder efter præcist Svar paa Spørgsmaalet: *hvorfra?*

Cæsar var Hærfører, Statsmand og Aristokrat, Cromwell og Lenin stammede fra jævne Adelslægter; den ene troede urokkeligt paa Gud, den anden hadede og foragtede Gud. Napoleon var Søn af en Middelstandsfamilje, videnskabeligt uddannet Officer og desuden et Geni. Franco er professionel Soldat. Stalin er kommen af georgiske Smaakaarsfolk og har studeret Teologi. Østrigeren Hitler og Norditalieneren Mussolini kom fra Folkets jævne Lag og blev Haandværksvende; nemlig Uddannelse erhvervede kun Mussolini, der tog Eksamen som Folkeskolelærer.

Hvorfra truer et Faamandsvælde? Det er lettere at svare paa, hvorfra det *ikke* truer — nemlig fra de faa Troner, som har overlevet dette Hundredaars Storme. Ellers veed jeg ikke andet at svare, end at Faren vil være over alle Folkessamfund, hvis Vilje til Frihed er sløvet, og som slipper Troen paa deres Ret til Livet.

Franz v. Jessen.

Aandsaristokrater og lidenskabelig Ungdom.

Herhjemme er der næppe nogen Fare for Nazisme i den umenneskelige, overspændte og hysteriske Form, som den fik i Tyskland, men udrenset og afdæmpet kan heller ikke vi, selv i den nærmeste Fremtid føle os sikre for den.

Faren kan komme fra visse Typer af Aandsaristokrater, fra Folk, som er vant til at byde og kommandere, og fra Mennesker, der sidder i Administrationen af store Virksomheder, som de leder beslutsomt, energisk og hurtigt, kraftige og viljestærke Personligheder, for hvem en demokratisk Forhandling er en Hæmning og derfor en Pestilens og Vederstyggelighed.

Men Faren kan ogsaa komme fra en helt anden Side, fra Unge, der ikke kan finde Mening i Tilværelsen, hvis der ikke gives dem Lejlighed til lidenskabeligt at udfolde en eller anden Form for Heroisme. For disse Unge er »et jævnt og muntert, virksomt Liv paa Jord« Indbegrebet af Kedsommelighed og Bedsteborgerlighed, en Vanhelligelse af Livet. Hvis deres Trang til at ofre sig for en eller anden stor Idé ikke fører dem ud over det nationale, ud over deres Lands Magt og Ære, bliver de med deres Lidenskabelighed farlige. Deres begejstrede Tro paa en Mission forener sig med Utaalmodighed og Tilbøjelighed til at bruge Tvang og Vold for at rettede anderledes tænkende. Dem skal vi vogte os for.

Det skal dog ikke forties, at en lignende Fare kan true fra dem, hvis Idealisme

end ikke naar til at gælde Nationen, men standser ved den Samfundsklasse, de tilhører.

Th. Thors,
Rektor.

Den enøjede Nationalisme.

Mon ikke bl. a. deri, at vi i den Overgangstid, vi befinder os i, alt for let og ubevidst la'r os smitte af den gamle Nazisme.

Dødstimen for al Demokrati og Menneskelighed var saa farlig nær, at vi, nu det værste Mareridt er ovre, let og forklarligt nok kan forfalde til det Had og den Fanatisme, der staar til vor Vilje til Demokrati og vore Længsler mod Menneskelighed som Ild til Vand.

Naar vor ellers hyggelige Ord-Samovar, Mogens Lorentzen, koger over i Radioen og kalder tysk Sprog »et Brækmiddel«, og Kai Hoffmann i Berlingske begaar et Digt om den tyske Sjæl og vil bilde os ind, at den er noget for sig og ringere end andres — folkeligt set — saa er vi ude i noget af det samme farlige nationale Hovmod, som fik store Dele af det tyske Folk til alt for villigt at tro paa den af Naziforbryderne behændigt udnyttede Myte om »Herrefolket«.

Og naar Christmas Møller daarligt kan komme til Orde paa et offentlig Møde, fordi han ser anderledes paa det slesvigske Spørgsmaal end Tilhørerne, og naar Hartvig Frisch ikke uden alt for meget Anstød kan fremsætte *sin* Mening, ret eller gal, om Sabotagens Nytte eller Ikke-Nytte, saa er vi allerede heri smittet af Nazismens »Aand«.

Vilje til Folkeforstaaelse udadtil fremfor snæver selvglad og eenøjet Nationalisme og Klasseskellene jævne indadtil — kan vi gensidigt opdrage hverandre, ikke gennem Straf men ved det langt sværere Eksempel og Paavirkning, til Bærere af et virkeligt Demokrati, hvori denne Stræben er Grundpillerne, da maa Faren for gammel Nazisme i ny Klæder herhjemme ikke være overhængende.

Waar pr. Sehbbersund, Dec. 45.

Knuth Becker.

Planøkonomi og Kommunisme.

I følgende fire Forhold:

1. Vi bibringer ikke gennem Undervisningen af Børn og Unge den opvoksende Slægt tilstrækkelig Forstaaelse af Demokratiets Væsen og Værdi.

2. Den herskende *Planøkonomi-Mentalitet* rummer en stor Fare, thi hvis Staten efter Planøkonomernes Tankegang skal regulere alt: Løn, Priser, Rente, Avance og Import, maa Staten gores saa stærk, at dens Magt over den enkelte faar Diktaturets Karakter, samtidigt med, at dens Magtudøvelse bliver ganske uoverskueligt og ukontrollabelt for det brede Folk. Vi glider da let ud i Diktaturet, selv om vi bevarer Demokratiets Former.

3. Det rummer en stor Fare, hvis man godtager den Form for Demokrati, som Kommunisterne er Talsmand for, thi dens logiske Endemaal er et Klasse-diktatur, og derfra og til et Nazidiktatur er Springet ikke større, end at en fejret Demagog let kan tage det.

4. Den endnu i vide Kredse manglen-

de Forstaaelse af, at en dybtgaaende social Nyorientering er nødvendig, hvis vi ikke skal ende enten i Planøkonomi eller Kommunisme, er vel den største Fare for en ny Nazisme.

Chr. Norlev,
Præst, M. F.

Inde fra.

Fra Manden, der tror, han selv kan være Dommer over sine egne Handlinger — fra Gruppen, der mener, at den alene giver Udtryk for Folkets Vilje — fra Forsamlingen, der ikke har opdaget, at Demokratiet er underkastet Udviklingens Lov. Kort sagt: fra Rigsdagen.

A. Schoch,
Chefredaktør.

I Fængslerne.

Hvor Faren for en ny Nazisme vil komme til at ligge i Fremtiden, er vanskeligt at afgøre. En ny Nazisme vil ikke faa lette Kaar, men vil som sin Forgænger givetvis bygge paa social Utilfredshed eller paa utilfredse, skuffede Mennesker. Paa hvilke Omraader disse til sin Tid vil findes, maa Fremtiden afgøre.

Et Arnested for Utilfredshed og antisocial Indstilling vil uden Tvivl Fængslerne for Landssvigerne blive. Derfor maa Straffsoningen tilrettelægges paa en fordomsfri og vidtskuende Basis, og jeg tror ikke, at man paa dette Punkt skal være for ængstelig med at skride til radikale Reforme.

Men hvorom alting er: En ny Nazisme vil forstaa at camouflere sig og ikklæde sig en tilsyneladende uskyldig Ideologis eller Teoris Klædebon. Det vil ikke være uklogt i Fremtiden at være kritisk og nøgtern overfor nyopdukkede politiske Bevægelser.

Max Schmidt,
Overlæge.

Hvis det demokratiske System svigter.

Selv om det gennem retslig Forfølgelse mod de mest ansvarlige lykkes at brændemærke Nazismen, maa man være klar over, at der samtidig hos Ofrene og deres tidligere Følgesvende er vakt en latent Had- og Hævnfølelse, som længe vil være en Trusel mod de lovlige Tilstande. Men Faren for, at en ny Nazisme skal finde tilstrækkelige Vækstbetingelser, vil især dukke op, hvis det demokratiske System ikke fungerer godt nok, saaledes at en Følelse af Utilfredshed breder sig. Det er den egentlige Fare.

Demokratiet skal være baade hæderligt og handlekraftigt, og det maa vogte sig for at blive et ensidigt Klasseherredømmé. Mod Sammenrotning af skadelige Elementer har det Pligt til at værges sig saavel som mod ydre Fjender. Men det forslaar kun lidt, hvis der ikke er Tillid til det hos den overvejende Del af Befolkningen.

En særlig Fare for en ny Nazisme vil vise sig, hvis Mistænksomhed og Splid mellem de store Magter hæmmer Genrejsningsarbejdet. Da vil man udsprede det Rygte, at der var andre, som kunde have gjort det bedre.

Poul Nørlund,
Direktør for Nationalmuseet.

Fra den internationale Kvindekongres i Paris: den russiske Delegation, der bl. a. omfattede to Kaptajner, der har udmærket sig i Krigen.

FRANKRIGS KVINDER TOG INITIATIVET

Fra Kulisserne til den aabne Scene

Frankrigs Kvinder har faaet Valgret. De stemte for første Gang ved de kommunale Valg i April, derefter i Oktober i de betydningsfulde Valg til den lovgivende Forsamling, *l'Assemblée Nationale Constituante*, der nu har valgt de Gaulle til Regeringschef. Af Assembléens 555 Medlemmer er de 31 Kvinder — ikke saa ringe et Resultat, naar man husker paa, at det er den franske Kvindes Debut paa det politiske Livs Scene — efter hun i Aarhundreder har drevet sit indflydelsesrige Spil i Kulisserne.

Man har vist Lov at sige, at naar den franske Kvinde alligevel har skullet vente saalænge paa sin Valgret og paa sin Valgbarhed, saa er det lykkeligt, at hun forlenes med sine nye Rettigheder paa et Tidspunkt, hvor fire Aars Besættelse har skænket hende en Forstaaelse og Viden, en politisk Modenhed, som en Rad af fredelige Aartiens Oplysning ikke havde kunnet bibringe hende. I Frankrig som i alle de besatte Lande, har Kvinderne kæmpet mod Besættelsesmagten Side om Side med Mændene — men der er den Forskel mellem Danmark og Frankrig (hvordan det er i de øvrige besatte Lande, mangler jeg desværre Forudsætninger

for at udtale mig om) at der har Modstandskampen formet Kvinder til aktiv Deltagelse i det offentlige Liv, medens det hos os — paa enkelte Undtagelser nær — er »de gamle« fra før Krigen, der stadig har Ansigt mod Offentligheden. Dette er ikke ment som en Kritik af de udmærkede og naturligvis ukompromitterede Damer, som har Sæde paa Rigsdagen, i Kvindeorganisationernes Bestyrelser o. l. Steder, men som en Beklagelse af, at Frihedsbevægelsens aktive Kvinder, der har bevist, at de ejer saa overordentlige værdifulde Egenskaber, ikke har følt sig kaldede til i Fredstid at gøre en Indsats i Samfundslivets forreste ansvarlige Rækker.

Man mener i Frankrig, at det kommunistiske Parti og M.R.P.'s (Mouvement Republicaine Populaire) store Stemmetal ved Valget for en betydelig Del skyldes Kvindernes Stemmer — og det er sikkert rigtigt, at de fortrinsvis har stemt paa disse to Partier, der fremfor de andre gælder for at repræsentere det nye, som Modstandskampen, Résistancen, har skabt.

Af de 31 Kvinder i Assembléen tilhører da ogsaa 17 det kommunistiske Parti

og 9 M.R.P.; 4 er Socialister og 1 hører til et moderat Parti.

Alle de kommunistiske Kvinder og alle de kvindelige Medlemmer af M.R.P. har deltaget i illegalt Arbejde; Flertallet har været arresterede, og adskillige deporterede til tyske Koncentrationslejre. Her er et Par typiske Eksempler, valgt blandt de kommunistiske Assemblé-Medlemmer: Jeanne Leveillé, valgt i l'Oise. Lærerinde, 36 Aar. Manden skudt af Tyskerne. Arbejdede illegalt som Kurér. Efter Mandens Arrestation blev hun selv taget og deporteret til Tyskland.

Denise Reyder, valgt i Paris. Sekretær. 38 Aar. Været med til at organisere Modstandsbevægelsen i Paris. Dømt til Døden i Nantes af det tyske Tribunal. Benaadet med livsvarigt Fængsel og sendt til Tyskland.

Et Par af M.R.P.'s Kvinder: Mlle. Lamblin. Engelsklærerinde. Faa Dage efter Vaabenstilstanden i 40 sluttede hun sig til den underjordiske Bevægelse i Bordeaux. Hendes Hjem blev Tilflugtssted for Jøder, der skulde hjælpes ud af Landet, for lokale Frihedskæmpere og for Faldskærmsjægere. Fra Juli 43 arbejdede hun i nær Tilknytning til Geor-

ges Bideault (Frankrigs nuværende Udenrigsminister).

Germaine Peyroles, 43 Aar. Gift med en Advokat og har selv studeret Jura ved Sorbonne. Har fire Børn mellem 21 og 12. Arbejdede for Intelligence Service, vedligeholdt Postforbindelser til England, organiserede falske Legitimationspapirer o. s. v. Blev arresteret sammen med sin Mand i Oktober 43 efter at have været jaget af Gestapo gennem et længere Tidsrum. Madame Peyroles slap imidlertid fri igen og efter i en Periode at have forholdt sig passiv, fortsatte hun sit illegale Arbejde indenfor nye Grupper — alle dem hun før havde haft Tilknytning til, eksisterede af gode Grunde ikke mere. Hun paatog sig nu det yderst farlige Job at sørge for engelske Faldskærmsjægere og Flyveres Ophold i Paris og hjælpe dem til at slippe hjem.

Om en anden af M.R.P.'s tredje Assemblée-Medlemmer hedder det blot: Marie Texier-La Houille, Deputeret for Morbihan. Begge hendes Sønner faldet paa Ærens Mark.

De franske Kvinder har haft en Fordel fremfor de øvrige Landes Kvinder: Størsteparten af deres Land blev befriet allerede i Efteraaret 44 og i de Maaneder, der blev givet dem indtil den almindelige Fred, har de ikke ligget paa den lade

Side: de har forberedt Dannelsen af Kvindernes internationale Initiativkomité, *Comité d'Initiative Internationale des Femmes*, der konstituerede sig i Sommer med Tilslutning fra næsten alle europæiske Lande — Danmark er ikke blandt dem.

Comitéen har nylig afholdt en stor international Kvindekongres i Paris, hvortil var knyttet en omfattende Udstilling af Kvindernes Indsats i den illegale Kamp i de besatte Lande. Et Billede af to af Sovjetunionens Delegerede har vandret Verdenspressen rundt; de to unge Kvinder var dekorerede med de højeste russiske Krigsudmærkelser. Blandt Deltaerne var den spanske Frihedsheltinde la Passionaria, der i en lidenskabelig Tale forlangte Hjælp til Oprettelse af Demokrati i Franco-Spanien. Iøvrigt er Comitéens første Programpunkt: Ødelæggelse af Fascisme og Sikkerhed for Demokratiet i alle Lande. Det næste Punkt hedder: Forberedelse af en lykkelig Fremtid for de opvoksende Generationer; og tilsidst: alle Kvinders fulde Ligestilling med Manden, som det er formuleret i *la Charte internationale des Femmes*. Man maa lægge Mærke til, at i Comitéens Program er det *kvindesaglige* traadt i Baggrunden for det verdenspolitiske.

Det er fremfor alt *Frihedskampens Aand*, der gløder i den franske Formand, Madame Cottons Ord:

»Først og fremmest skylder vi vore døde Helte at vaage over, at deres Ofre ikke bliver forgæves, og at den sejrriige Fred som de har vundet, varer ved. Dette er ikke den første Gang, at Kvinderne, der skænker Livet, viser deres Vilje til definitivt at afskaffe Krigens Rædsler. Men det er første Gang, at de i alle Lande som frie Borgere kan tjene dette Maal, derfor maa de tage klart Standpunkt. Lad os ikke glemme, at Kvinderne i næsten alle Lande udgør Majoriteten af Vælgerkorpset, og at vore Kræfter, hvis vi forener dem, kan være afgørende for Vedtagelse af Love, for økonomiske Bestemmelser og for Skabelsen af de Organer der afgører, om der skal være Krig eller Fred.

Nu er det vor Opgave at organisere vor Magt over hele Verden.«

-Som det fremgaar af Artiklen andetsteds i Bladet om Verdensungdomskonferencen, er Repræsentanter for Ungdommen, ligesaa fast besluttede som Kvinderne er det, paa at den nazistisk-fascistiske Ondskab skal udryddes, og Nationerne leve i Fred og Fordragelighed med hinanden.

Kvinderne og Ungdommen er enige — saa synes det altsaa kun at være de gamle Mænd, der vil kunne spolere Billedet.

K.Fl.

Beklageligt Borgmesteren kom med

Aarhus under Besættelsen. Redigeret af Georg Andréen. Forlaget Aros, 331 Sider.

Som Gud og Hvermand ved, er der i disse Maaneder udsendt en Syndflod af Fuplitteratur om Frihedskampen. Sager der oser af Selvoptagethed og vrimler med Forkertheder.

Her er nu til Afveksling et Værk af forbilledlig Art. Det er lykkedes Redaktør Georg Andréen fra Aarhus Stiftstidende at samle en Stab af Medarbejdere, som i lige Grad har forstaaet at give en letlæselig og (i hvert Fald paa de Omraader Anmelderen har været i Stand til at kontrollere) paalidelig Fremstilling, et lille Stykke Danmarkshistorie, der ikke behøver gøres om. Ogsaa Billedstoffet er fortrinligt.

Paa et enkelt Punkt maa der dog tages et Forbehold. Bogen indledes med et Forord af Borgmester Unmack Larsen. Bortset fra at det er lige saa tomt og intetsigende, som den Slags Ting plejer at være, er det en ejendommelig Handling at indlede dette Æresminde over Frihedskampen med at spytte Frihedskæmperne i Ansigtet. Unmack Larsen forholdt sig nemlig ikke blot totalt passiv, mens Kampen stod paa. Han viste ogsaa tydeligt sit uvenlige Sindelag og kan tilskrive sig Æren for, som den eneste, at have smidt Hovedlederen af FRIT DANMARK's Arbejde i Jylland ud af sit

Hus, da denne kom for at tale med ham. At denne Optræden ikke udelukkende skyldes Fejhed, fremgaar af at Borgmesteren i Øjeblikket har travlt med at forfølge Embedsmænd i sin Kommune, der har ydet et fortjenstfuldt illegalt Arbejde, og som har maattet bøde for det med Ophold i Neuengamme og tyske Arbejdslejre — efter Unmack Larsens Mening Forseelser, der kvalificerer til Afskedigelse.

Første Oplag af Bogen om Aarhus under Besættelsen er allerede udsolgt fra Forlaget og et nyt under Forberedelse. Sørg nu for, at den Plet, der skæmmer Førsteoplaget, bliver fjernet, saa har vi en mønstergyldig Bog at henvise til.

P. P. R.

En ny Genre.

Konstantin Simonov: Dage og Nætter (Athenæum, 355 S., 12,50 Kr.).

Denne Roman om Kampene ved Stalingrad er som Genre noget for sig, nemlig paa samme Tid Roman og Reportage. Forfatteren, som er den maaske mest omtalte af den yngste Generation, blev sendt til den omstridte By for at skrive om Kampene, og for at det ikke skulde blive almindelig Journalistsnak, maatte han gøre Kampen med aktivt. Saadan er Fordringerne til den, der vil skrive derovre. Resultatet bliver det de kalder *socialistisk Realisme*.

Den digteriske Side af Bogen præges af den samme litterære Indstilling. Det er lærerigt at sammenligne den Kærlighedshistorie, der spinder sig gennem Bo-

gens Blade, med de tilsvarende i Hemmingways »Farvel til Vaabnene« og »Hvem ringer Klokkerne for?« Ikke mange, der i sin Tid læste *A Farewell to Arms*, vil nogensinde glemme den Afsøring af Menneskers Maade at omgaa og tale paa, deres Legen Skjul med sig selv og andre, af Misforholdet mellem deres Tale og de Tanker og Oplevelser og uafklarede Følelser, der bobler nedenunder. Ordene og de menneskelige Oplevelser var blevet til to forskellige Flader, der kun sjældent berører hinanden.

Hos Simonov er Menneskene ikke saa komplicerede. Ordene udtrykker simpelt og jævnt, hvad disse Mennesker oplever, deres indre Liv er naturligt og selvfølgelig som en stedse rindende Bæk. Her tales ingen store Ord. Det gør der heller ikke hos Hemmingway, men hvad der hos ham er et artistisk — og menneskeligt — Raffinement, er hos Simonov Resultatet af den socialistisk Realisme, der ikke er en litterær Retning saa meget som Resultatet af hele den Opbygningproces, der har skabt Sovjetunionen.

P. P. R.

Til Abonnenterne!

Udebliver Bladet, beder vi Dem omgaaende reklamere til Postvæsenet eller Bladets Ekspedition.

Saatremt der er Numre af Bladet, De ikke har modtaget i den Tid, De har abonneret, vil disse blive Dem tilstillet, naar De skriftligt rekvirerer dem fra »Frit Danmark«s Ekspedition, Nørrevoldg. 11, København K.

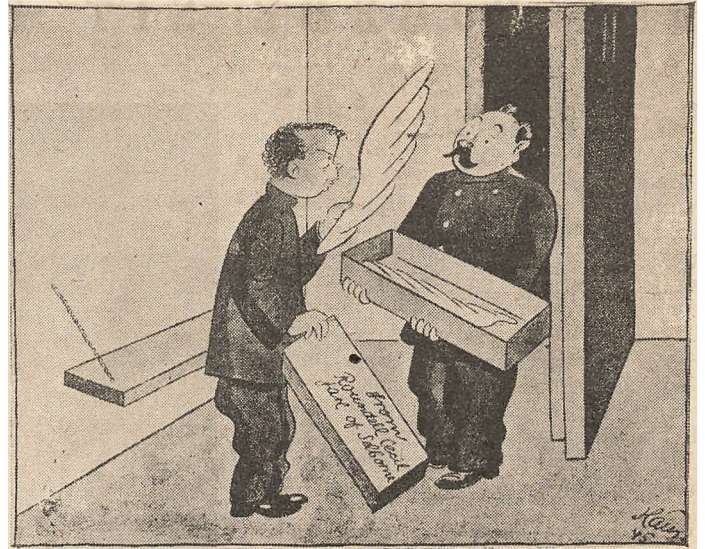
Hr. Gyldenfalk

Dersom Gyldenfalk hed Hansen, hvilket er hans Døbenavn, kunde man have flyttet Manden rundt i hele København og paa alle de Stationer, der er til i D. S. B., ingen havde vidst, at Hansen kom fra D. N. S. A. P.

Gyldenfalk har ikke husket paa, at Hovmod staar for Fald. Hele Togtrafikken standsed pludselig i syv en halv Time. Der gik ingen Damptog før man kom langt hen paa Da'en, da man fjerned Gyldenfalken med en Sneplov og en Kran.

Nu er han rangeret ind paa et beskedent Vigespor. Den er gal, naar man er lille og Ærgerrigheden stor. Man sku' stadig hedde Hansen, saa var Livet knap saa svært. Det er farligt, naar man hedder Gyldenfalk og Løvenstjert.

Spitfire.

En Hans Sørensen-Tegning i »Svømmøllen«: Gunnar Larsen. Fror De, Hr. Fangevogter, at disse kan bære mig?

Til Trøst for mange...

En af Bidstrups Tegninger i Aarets »Svømmølle«. Teksten lyder: Svømmøllens Medarbejder har taget ovenstaaende Skitse af Hartvig Frisch i sit Hjem Dagen efter hans opsigtsvækkende Udtalelse i Radioen.

MAN GJORDE SIT BEDSTE PAA DE VIGTI

San Francisco:

San Francisco-Konferencen fandt Sted samtidig med Slutfasen i Krigen mod Hitler. I Kraft af Yalta-Konferencens Beslutning samledes den 25. April Repræsentanter for 50 Nationer, og Danmark naaede at komme med som Nr. 51. Efter mange, til Tider alvorlige Drøftelser af Veto-Retten blev Stormagterne endelig enige om et Kompromis, og den 26. Juni udsendes Erklæringen med Grundloven for De forenede Nationer. Paa Billedet ses daværende Udenrigsminister Stettinius mellem sine Kolleger Molotov og Eden.

Potsdam:

Potsdam-Konferencen var den første Fredskonference i Europa. De tre Store: Churchill, Stalin og Truman mødtes den 16. Juli i den gamle tyske Kejserby. Det var midt i Englands Valgkamp, og meget forudseende tog Churchill Mr. Attlee med som Observatør. Da Valgsejren blev offentliggjort, afløste han Churchill under sidste Del af Mødet. Hovedformaalet var at tilrettelægge Zonestyret og Programmet for Tysklands fuldstændige Afvæbning. Senere viste det sig, at ogsaa Ruslands Deltagelse i Slutkampen mod Japan var drøftet. Paa Billedet ses Churchill og Stalin med en Tolk som Mellemand.

DE STORPOLITISKE KONFERENCER, MEN...

London:

Udenrigsminister-Konferencen i London d. 11. September til 2. Oktober fandt Sted mellem Udenrigsministrene fra England, U. S. A., Rusland, Kina og Frankrig. Det var vedtaget i Potsdam, at disse fem skulde mødes regelmæssigt og at dette Udenrigsministerraad skulde have permanent Sæde med Sekretariat i London. Det første Møde med et stort Program bl. a. for Forberedelse af Fredstraktater med Italien, Finland og en Række Balkanlande blev en Fiasko.

Mellem Rusland paa den ene Side og England-U.S.A. paa den anden opstod Uenighed om Kinas og Frankrigs Deltagelse, og Mødet endte uden Protokol. Endelig i December blev der etableret et nyt

Udenrigsministermøde, men i Moskva og kun med de tre Store. Billedet fra London-Konferencen viser Byrnes (til venstre) og Bevin.

Washington:

Atom-Konferencen kan man kalde det Møde mellem Byrnes, Attlee og Mackenzie King, som fandt Sted i November i Washington, og hvor den ene af Stormagterne altsaa ikke var med. Mødet endte med en Fælleserklæring den 15., hvori fremsattes Forslag til at aabnbare Atom-Hemmeligheden, vel at mærke, naar tilstrækkelig Sikkerhed for den frigjorte Krafts Anvendelse til fredelige Formaal skønnes at foreligge. Paa Moskva-Konferencen i December blev disse Planer drøftet med Rusland. Billedet viser fra venstre: Truman, Byrnes og Attlee.

BREVE TIL F. D.

Hr. Hasles Eksempel.

Det begynder aabenbart at dæmre med Hensyn til den rette Forstaaelse af Samarbejdspolitikken selv i Kredse, hvor man hidtil har ment, at det var Scavenius, der reddede Danmark, og ikke Frihedsbevægelsen.

I Skive Folkeblad har man givet Udtryk for de største Betæneligheder ved den Erkendelse af det rette Forhold, der gav sig Udtryk i, at Hr. Hasle nedlagde sit Rigsdagsmandat. Bladet spørger med Rette, om der egentlig er saa megen Forskel paa Hr. Hasles Brev og saa paa den Holdning, andre Rigsdagsmænd af alle Partier havde, mens Scavenius var Statsminister, og Bladet har Ret. Der var nemlig *ingen* Forskel. Hasle har blot været uforsigtig nok til at give sin Mening Udtryk paa Prent, mens hans Kolleger nøjedes med at give den Udtryk i Handling og Ord paa lukkede Partimøder. Hr. Hasle har nu taget Konsekvensen af sit Fejltrin, og det er jo altid et Skridt i den rigtige Retning, men det er ikke til lige stor Glæde for alle, for det har aabenbart sat Tankerne i Sving, saa en og anden kommer til at tænke paa, om ikke Hr. Hasles Kolleger burde gaa hen og gøre ligesaa. Denne Tanke er ogsaa begyndt at spøge hos det udmærkede Skiveblad, for det slutter med at konstatere, at de konservative i hvert Fald ikke har gjort *Rigsdagen* nogen Tjeneste med at faa Hr. Hasle til at trække sig ud af det høje Ting. Det er muligt, at Hr. Hasle ikke har gjort *Samarbejdspolitikkerne* en Tjeneste med sin Erkendelse af, at hans Medvirken i Scaveniuspolitiken var et alvorligt Fejlgreb, men skulde hans Tilbagetræden faa den glædelige Følge, at alle hans øvrige Kolleger ogsaa kom til den Erkendelse, at deres Politik i Besættelsesaaarene var forkert, og til dernæst at drage samme Konsekvens deraf som Hr. Hasle, saa er der ingen Tvivl om, at det netop vilde blive den allerstørste Ven-tjeneste, de kunde gøre den danske Rigsdag og det danske Folk.

Naar man ser, hvorledes Nordmændene rensede ud blandt deres Politikere ved sidste Valg, hvor næsten ingen af Politikerne fra 1940 blev genopstillet, for slet ikke at tale om »Samarbejdspolitikkerne«, saa er man unægtelig noget for-bavset over, hvorledes det gik her.

Det er vel usandsynligt, at Hr. Hasle faar mange Efterfølgere, men hans Eksempel viser dog, at Kampen mod Eftergivenhedspolitikken ikke er helt haabløs og derfor bør fortsættes selv under de nuværende vanskelige Vilkaar.

Lindgaard Pedersen.
Landsretssagfører. Viborg.

Jesuitismen.

Hvor har jeg været glad for »Frit Danmark«. Der er Numre, jeg har læst fra A til Z. Saa for et Par Numre siden blev jeg bedrøvet; det var vist alligevel saa som saa med Sagligheden! Det var Artiklen: »Filosof eller Jesuit«.

I Nummeret af 23—11 skriver Dr. phil. Helmuth Gottschalk en interessant Artikel: »Mistro af gammel Vane« og konstaterer med Sorg, hvor svært det er for Øst og Vest at forstaa hinanden. Denne Mistro af gammel Vane gælder ogsaa Jesuitterne.

Den Løgn, at »Hensigten helliger Middel«, er gendrevet indtil Kedsommelighed, og alligevel dukker den op Gang paa Gang. Meningen er jo, at den gode Hensigt helliger et daarligt resp. ondt Middel, for det gode Middel er der jo ingen, der kan indvende noget imod.

Den Herre, der har skrevet bemeldte Artikel, skylder at bevise, at saadant har været doceret af Jesuitter, i modsat Fald har han været Offer for samme Læsesætning, nemlig Hensigten (ikke engang god): at hibbe til Jesuitterne — og det onde Middel: et løgnagtigt Postulat. —

Kære Blad, De maa aldrig slippe Bidstrup.

Vilde det ikke være en Idé en Gang imellem at bringe noget, der blev skrevet i Bladet i den onde Tid; vi er jo nogle Stykker, der først kom til at holde F. D. fra Juni i Aar.

Saa ellers Hilsen og Tak
Deres ærbødige Darja Holm.

Ingen Grøft mellem Land og By.

Med Interesse har jeg læst Deres Artikel, »Dette kan altsaa ske«, som jeg kan tiltræde, men jeg kunde have ønsket, at De ogsaa havde bragt et Referat af Aalborg Mødet, ellers kan Bybefolkningen let faa det Indtryk, at alle Landmænd sympatiserer med de L.S.-Folk, der har arrangeret Randers og Herning Møderne. Paa Aalborg Mødet var Tonen, efter Referatet, en anden, der var Røster, der protesterede imod, at man i det samlede Landbrugs Navn krævede Knud Bach fri, man vilde ikke være med til at holde Haanden over landsskadelige Personer.

Saa vidt mig bekendt har der ikke senere været afholdt flere Møder af den Art.

Man maa ikke søge at lægge Landbefolkningen for Had, der skulde nødigt graves Grøft mellem Land og By. Vi skulde gerne hjælpes ad at bygge Danmark op.

Jeg tør paastaa, at der under Besættelsen har været lige saa stor en Procentdel af Landbefolkningen, der har haft den rigtige Indstilling som hos Bybefolkningen. Jeg forlanger ikke Tak, men vil dog pege paa, at det i Dag er en Lykke for os alle, at Landbruget, trods økonomiske Ofre, har holdt sit Produktionsapparat intakt.

P. M. Ingværden, Viuf.

En kristen Betragtning.

Som Svar paa Spørgsmaalet i Artiklen: »Er Værnemagerne Apostle« i F. D. Nr. 30 vil jeg sige, at vi er sikkert mange, der hørte den i Artiklen omtalte Tale af Sekretær Aage Falk Hansen i Radioen

ved Mathæuskirkens Kirke- og Familieaften, og som straks forstod, at det gælder om ogsaa at faa Evangeliet forkyndt for de Folk, der for Tiden er internerede i de danske Fægsler, thi vi ved, at alle — ogsaa Værnemagere — der angrer sine Fejl, kan faa Guds Tilgivelse og kan begynde paa det, man kalder et nyt og bedre Liv; og maaske kan en saadan — ligesom Apostelen Mathæus, der som Tolder tilegnede sig Penge, som han ikke kunde tilkomme — senere blive til Velsignelse for andre Mennesker. Vi har Biblens Ord for, at overfor Gud er vi alle Syndere. Gud gør ikke Forskel paa en »stor« og en »lille« Synder; den Dreng, der har stjaalet en 10 Øre fra en Kammerat, er ikke bedre end den største Værnemager, set med Guds Øjne. Den jordiske Retfærdighed skal gaa sin Gang; men ethvert Menneske skal gøres bekendt med Troen paa Guds Tilgivelse: alle hans Synders naadige Forladelse.

Lizzie Rømming.

RONNENBERG-TØLBØLL-SAGEN

Fra Forvalter S. Madsen ved Ringkøbing Amts Sygehus i Herning har vi modtaget følgende:

Til Deres Artikel »Dr. Ronnenberg er ikke glemt« beder jeg Dem venligst oplyse Bladets Læsere om det Svar, de underskrevne 9 yngre Læger modtog fra Hovedbestyrelsen for den alm. danske Lægeforening:

Til samtlige nuværende og to forhen-værende underordnede Læger ved Herning Sygehus.

I Anledning af Deres Henvendelse af 15. ds. om Dr. Philip Ronnenberg skal Sekretariatet meddele, at Dr. Ronnenberg har afslaaet at følge et af Foreningen af yngre Læger givet Raad om at lade Sagen gaa til Mægling ved Hovedbestyrelsen, og at Dr. Ronnenberg, saavidt det er Sekretariatet bekendt, ikke har rejst Begæring om at faa Sagen behandlet ved kollegial Ret. Hovedbestyrelsen er saaledes afskaaret fra at foretage sig noget i Sagen. Sagen mellem Dr. Ronnenberg og Sygehuset verserer for Ministeriet for særlige Anliggender.

V. A. Fenger.

Overfor andre utaalmodige i Sagen — Ronnenberg-Tølbøll — kan jeg oplyse, at Sagen, den 15. Maj 1945, blev indanket for Ministeriet for særlige Anliggender, der formentlig er højeste Instans for denne Sags Afgørelse, saa forhaabentlig kommer Svaret snart.

S. Madsen.

I Anledning af dette Indlæg har vi henvendt os til Dr. Ronnenberg, som erklærer, at Lægeforeningens Svar maa bero paa en Misforstaaelse. Dr. Ronnenberg har ganske rigtig afslaaet at gaa med til endnu et Mæglingsforsøg, men har positivt forlangt Sagen behandlet ved en kollegial Ret.

Red.

„Sydslesvig vil igen blive en Del af Danmark“

Vi har modtaget denne Artikel fra Red. I. Kronika, indtil Tysklands Kapitulation det danske Mindretals Repræsentant i Berlin, hvor han var Nationaltidendes Korrespondent. Kronika var i en Aarrække en fremtrædende Medarbejder ved Flensburg Avis og vender sandsynligvis nu tilbage til Grænselandets Bladverden.

Det er min faste Tro, at Sydslesvig igen vil blive en Del af Danmark. Det vil ikke ske i Morgen eller i Overmorgen; men det vil ske.

I Sydslesvig bor det danske Mindretal — der mere og mere vil blive til det danske Flertal —; det fortysskede Flertal — der mere og mere vil blive til et Mindretal, vel at mærke ad Frivillighedens Vej —; Friserne paa Vestkysten — der mere og mere slutter sig til Danskheden —; og landsfremmede Indvandrere og Flygtninge.

Masse-Invasionen af østtyske Flygtninge har skabt særlige Problemer af alvorligste Art. Ved denne Invasion er Befolkningstallet i Sydslesvig blevet fordoblet, nemlig fra ca. 300.000 til ca. 600.000. De Landsfremmede søger at sætte sig fast i det gamle danske Land Syd for Danmarks Grænse. De trænger ind i Embedsstillinger af forskellig Art. De er opøvede i brutal Nationalisme. De er vant til at føre en hensynsløs Nationalitets- og Grænseskamp af udpræget preussisk-imperialistisk Karakter. Her foreligger derfor den største Fare ikke blot for den hjemmehørende sydslesvigske Befolkning, men tillige for Danmarks Grænse, Danmarks Fred og Danmarks Sikkerhed. Alene Flygtninge-Problemet i Sydslesvig maa bevirke, at Danmark betragter og behandler Sydslesvig som dansk Interesse-Zone.

Men af langt større Interesse og Værdi for Danmark er den danske Udvikling, der er i Gang i Sydslesvig. Store Dele af den fortysskede Befolkning søger tilbage til den oprindelige Danskhed. Der er rivende Vækst i det danske Skolearbejde dernede. Denne Vækst omfatter Frisland og det øvrige Sydslesvig helt ned til den danske Folkegrunds Sydgrænse: Linien Sli-Dannevirke-Ejder. Overalt i Sydslesvig fremkommer der Ønsker om danske Gudstjenester. Den danske Bog trænger stadig længere ud over Lan-

det. »Flensburg Avis« læses i Dag i ca. 20.000 sydslesvigske Hjem.

Sydslesvig er faktisk i Færd med sindelagsmæssigt, kulturelt og derefter ogsaa sprogligt at vende tilbage til det Land — Danmark —, som Sydslesvig har tilhørt gennem alle Tider indtil 1864.

Er de fortysskede Sydslesvigeres Vilje til at slutte sig til Danskheden og Danmark da ægte og varig? Saaledes spørges der i det gamle Land.

Danske Sydslesvigere tvivler ikke om Ægtheden. Men de forstaaer tilfulde danske Landsmands Ønske om først at se Beviser paa, at den danske Nyorientering i Sydslesvig er solidt underbygget. Derfor er alle Sydslesvigere enige om, at den endelige Afgørelse vedrørende Sydslesvigs Skæbne først kan falde paa et senere Tidspunkt. »Det har slet ingen Hast for den, som tror!«

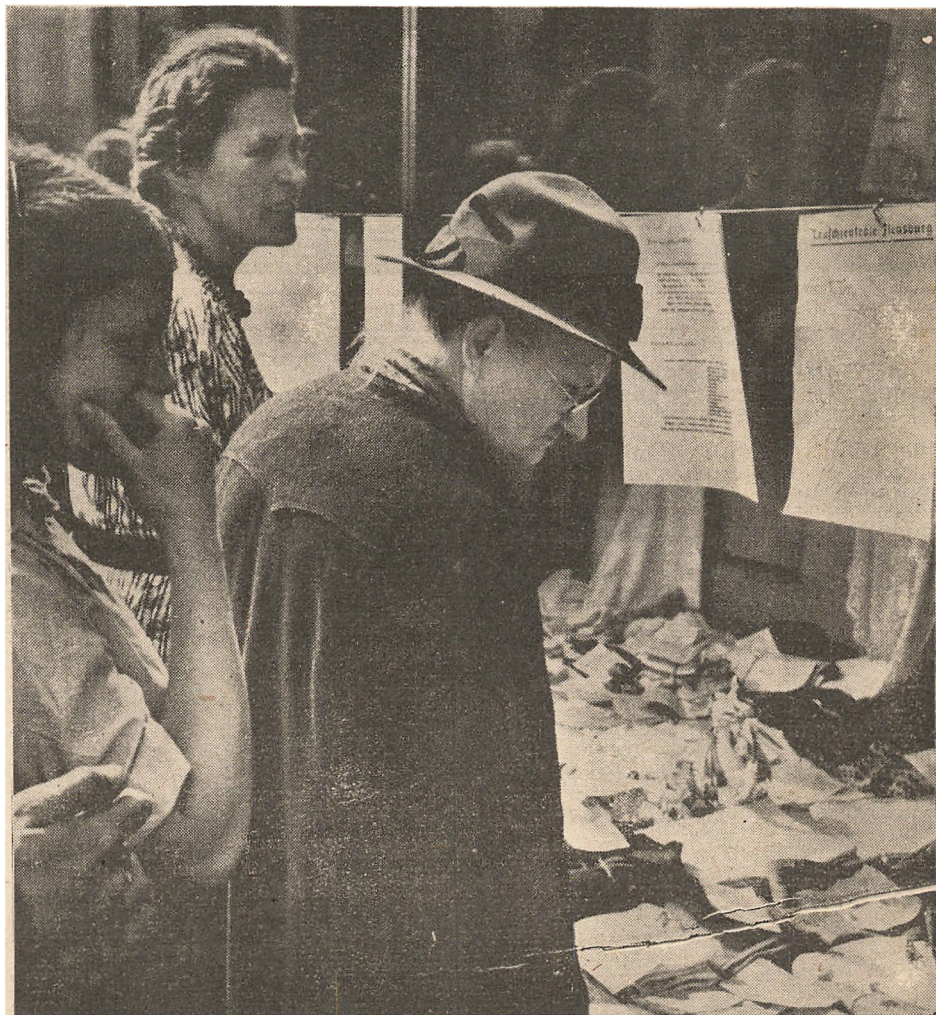
Vigtigt er det, at det danske Arbejde paa gammel dansk Grund i Sydslesvig faar frie Kaar. I denne Henseen-

de kan og bør der ikke ventes! Her maa Danmarks ansvarlige Ledelse gøre en hurtig og energisk Indsats i Samraad med vore Allierede, især England, der under Okkupationen staaer for det militære Styre i Sydslesvig.

Lad Sydslesvig ved dansk Hjælp blive frigjort for Preusseri, holstensk Herre-Mentalitet og tysk Embedsmands-Vælde! Lad Sydslesvig faa Selvstyre under Losnet »Sydslesvig for Sydslesvigerne!« Lad de Landsfremmede blive behandlet som Landsfremmede, der forhaabentlig inden alt for længe kan vende hjem til Tyskland, sammen med de tyske Flygtninge fra Danmark! Lad Kiels Indflydelse paa sydslesvigske Administration blive standset! Saa vil der være tilvejebragt frie Betingelser for en sund og naturlig Udvikling i Sydslesvig, der ad Aare vil medføre denne Landsdels fulde Genforening med Danmark!

p. t. Krusaa, d. 15. Nov. 45.

I. Kronika.

Disse Dages Flensburg: Trængsel foran en Byttecentrals Vinduer.

„NORDISK LYKKE“

Professor Vinding Kruse.

Som det gennem Dagspressen vil være vore Læsere bekendt, er der faldet Dom i Sagen mellem Professor Vinding Kruse og Frit Danmark, repræsenteret ved Redaktør Kate Fleron.

Da vi ved Redaktionens Slutning endnu ikke har faaet Domsudskriften, ser vi os desværre ikke i Stand til at offentliggøre Dommen, der er afsagt af Landsdommerne Arthur Andersen, Kiørboe og Elise Ussing med sidstnævnte som Formand. Det vil ske i det næste Nummer af Frit Danmark, der udkommer d. 4—1—46.

Indtil da skal vi nøjes med at meddele, at Kate Fleron er blevet dømt til at betale 2000 Kr. til Statskassen og 2000 Kr. til Sagsøgeren for

den Tort, der er overgaaet ham. Endvidere skal Sagsøgte betale Sagens Omkostninger med 2000 Kr. og erlægge 350 Kr. til Bestridelse af Professorens Udgifter ved Kundgørelsen af Dommen. Ialt skal Frit Danmark saaledes udrede 6350 Kr.

Samtlige paatalte Sigtelser, som var fremsat i Artiklen *Nordisk Ulykke*, kendes ubeføjede.

Det kan tilføjes, at Frit Danmark ikke kommer til at lide noget økonomisk Tab ved den Dom, der er overgaaet os. Straks efter at Dommen blev bekendt, modtog vi fra Læsere Bidrag, der allerede nu overstiger det idømte Pengebeløb.

De nye Officerer

Børge Brandt og Kaj Christiansen: »Sabotage«. 200 Sider, illustreret. Pris 8,50 Kr. Udsendt af Forlaget Tiden.

Børge Brandt og Kaj Christiansen (Speakereren i Det kæmpende Danmarks Radiostudie) har sammen skrevet »Bogen om Sabotagen«. Det er ingen »Sabotørroman«, det er en saglig Skildring af Sabotagen i Danmark lige fra den første organiserede Sabotage (Ildebrand i noget Halm 9. April 1942), til Riffelsyndikatet, Torotor, Globus, Nordwerk, Langebro og Always o.s.v., alle hørende til de mest straalende Bedrifter i den danske Sabotages Historie, og for hvilke Bopa 4 Gange modtog Hyldesttelegrammer fra den allierede Overkommando.

Det var de første spæde Skridt, der var de vanskeligste, uden Hjælp fra nogen Side, uden Sprængstof, uden økonomisk Støtte, jaget af det danske Politiflækkende rundt fra Sted til Sted, gik de første danske Sabotører i Gang med at vaske Danmarks Ansigt rent. Det var ikke Folk, der var betalt af den danske Stat og hvis Haandværk det var at forsvare Danmark — men derimod danske Arbejdere og intellektuelle, der gik i Gang med denne Opgave. I Bogen omtales disse første Pionerer, der for største Partens Vedkommende betalte en dyr Pris: Nogle blev henrettede efter Tortur og Pinsler, andre blev sendt til tyske Fængsler og Koncentrationslejre. Til Trods for, at Bogen ikke er skrevet i Romanstil, er den sine Steder mere spændende end nogen Kriminalroman (Muldvarpeaktionen mod »Nordwerk«). Det er godt, at den Bog er blevet skrevet, og man maa haabe at den maa faa den størst mulige Udbredelse. Den er et vægtigt Indlæg i Diskussionen om Demokratiseringen af Hæren, her læser man virkelig, hvilket 1ste Klasses Materiale den danske Hær i Øjeblikket er ved at sige Nej Tak til, vi kan ganske simpelt ikke undvære disse Folk, der i Kamp har vist, ikke alene Mod og Beslutsomhed, men ogsaa Opfindsomhed og Snille, altsammen Egenskaber, som bør kendetegne en god Officer. Her staar vi overfor den Chance, at faa Officerer, der har vist, at de er værdige til at føre Soldater — det er ikke Skolepultsofficerer, men kamptrænede Folk — der nu er villige til at sætte sig paa Skolebænken og lære, hvad de maatte mangle i den teoretiske Del af Officersuddannelsen.

For en Fuldstændigheds Skyld skal jeg blot nævne, at jeg ikke paa en eneste Side i Bogen, der skildrer den mest glørværdige Del af Danmarks Historie, er stødt paa Navnene Hjalf og Klint.
Knud Nellemose.

Frit Danmark udkommer ikke i Ugen mellem Jul og Nytaar — til Gengæld Dobbeltnummeret denne Gang. Vort næste Nummer kommer den 4. Januar.

Ungdommens Ideal er Humanisme

Ungdommen som Verdensfredens Vogter

London d. 3. December.

Næsten en Maaned er nu gaaet, siden Alverdens Ungdom kom sammen i London, og det nye, demokratiske Verdensungdomsforbund blev dannet.

Verdenspressen har forlængst holdt op med at beskæftige sig mere med dette Forbund; mens Konferencen stod paa, var det naturligvis ogsaa de mere sensationelle Foreteelser, der interesserede de tilstedeværende Journalister. Det mere stille og betydningsfulde Arbejde, der gik for sig for at danne denne Kæmpeorganisation, denne Ungdommens Enhedsblok paa tværs af alle politiske og nationale Skel, gik mere upaaagtet hen.

Og saa var det jo netop Sensationen. Paa et Tidspunkt, hvor internationale Forhandlinger gaar i Stykker, kunde Ungdommen fra alle Lande danne et Verdensforbund, hvori al demokratisk Ungdom er repræsenteret. Ungdommen kunde fore den Enhedsaand, den Solidaritetsfølelse, Krigen har lært den, videre ind i et Arbejde for Freden og Demokratiet.

Det, der gjorde maaske det dybeste

Indtryk, var, at denne Ungdom kunde mødes efter mange Aars Krig og dog have en stærk og positiv Tro paa de menneskelige Værdiers Betydning i Fredens nye Verden. Det var ikke en desillusioneret Ungdoms vage Humanisme. Det var en stærk og erfaren Ungdoms Tro paa humanistiske Metoder. En Ungdom, hvoraf mange har tilbragt Aar i tyske Fængsler og Koncentrationslejre. Nogle af de tilstedeværende var tydelig mærket af det. En Ungdom, hvoraf en stor Del vendte tilbage til normale, gode Forhold, men hvoraf en Del vendte tilbage til Steder, hvor blodige Kampe stadig gaar paa. Det var i det hele taget en Ungdom, der ikke har haft megen Tid til at lære humanistiske Metoder at kende. Og dog kunde den seks Maaneder efter Krigens Slut komme sammen uden at lade Had og Bitterhed være raadende, men tværtimod arbejde imod Hadets og Bitterhedens Aand.

Den store Enighed.

Aviserne i Dag og i de Dage, Konferencen stod paa, fortalte om Kampene mellem Chiang-Kai-Cheks Tropper om Kommunisterne. Men Kinas Delegerede paa Konferencen var ikke splittede op i

to Lejre. Det røde Kinas Repræsentant saas i venskabelige Samtaler med Chiang-Kai-Cheks.

Times' Kronik i Dag indeholder en meget lang Forklaring paa Nødvendigheden af stadig engelsk Overhøjhed i Indien: Inderne kan ikke enes indbyrdes, de indiske Partier vil faa sig selv og Landet til at forbløde uden Englænderne. Den indiske Ungdom paa Konferencen fra alle indiske politiske og religiøse Partier var ikke alene indbyrdes enige om, at Englænderne i hvert Fald ikke kunde løse Indiens Problemer, men hele den engelske Delegation gav dem sin Tilslutning.

Ingen international Mistænksomhed

Hvad der i saa høj Grad præger flere af de internationale Konferencer i Dag er Mistænksomheden mod den ene eller den anden. Paa denne Konference var der virkelig en aaben Atmosfære. Den amerikanske Delegation, repræsenterende alle politiske Partiers Ungdom i U.S.A., var de første til enstemmigt at kræve Atombomben udleveret til de forenede Nationer.

Det vilde ikke have været saa under-

Fra Konferencensalen i Seymour Hall, en af de saa større Bygninger i London, som ikke er fuldstændig odelagt af tyske Terrorangreb.

llgt, hvls man paa denne Konference havde set Udslag af nationale Fordomme paa en eller anden Maade. Krigens Propaganda forenkler som Regel Tankegangen mere end godt er. Men Tonen var ene og alene saglig paa denne Konference. Der var ikke nogen Stemning for Had eller Hævn. Tværtimod arbejdede man sig frem til praktiske Former at behandle de tidligere fascistiske Lande paa.

Ungdom med Realitetssans.

Efter sidste Krig opstod Begrebet og Realiteten, den desillusionerede Ungdom, uden Idealer, uden Tro til noget som helst. De kom tilbage fra en Krig, hvis Mening de ikke havde forstaaet. Denne Ungdom, der deltog i Konferencen, vidste, hvad de havde kæmpet for. De vidste ogsaa, at Sejren ikke var sikret den Dag, Tyskerne strakte Vaaben. Disse unge vidste, at Kampen for Freden ogsaa skulde vindes. Naive, forfløjne Sjæle med Hovedet i Himmelen vilde ikke have kunnet diskutere Problemerne saa' fordomsfrit, som det blev gjort paa Konferencen.

Det var ikke en »Aand alene kan gøre det«-Bevægelse. Demokrati hører ikke hjemme i Stjernerne, men i Dagens økonomiske Liv. Det politiske Demokrati, den politiske Frihed afhænger i sidste Instans af det økonomiske Demokrati,

den økonomiske Frihed. Ønsker man det ene, maa man lige saa konsekvent arbejde for det andet. »Ellers har vi ikke andet Demokrati end det, der førte til München,« som en af de delegerede bemærkede.

Humanismen som Ledesnor.

Og dog havde disse unge store Idealer. Og endnu mærkeligere: Humanismen var Idealct. Ikke den Humanisme, som blev ført til Graven, da denne Krig begyndte. Ikke den Humanisme, som lukkede Øjnene, hver Gang Skyerne trak sammen. Som blev hjemme, mens Spanien kæmpede sin Kamp næsten alene. Ikke den Humanisme, som saa til, mens Abessinien blødte, ikke den Humanisme, der bragte Chamberlain til München, eller som fik Nervesammenbrud, da Østrig blev annekteret. Den Humanisme er død. Krigens har skabt nye Humanister, og Ungdommen vil føre denne Humanisme ud i Virkelighed. Den viger ikke tilbage for de skarpe Analyser af Problemerne, den nøjes ikke med først at gøre f. Eks. den nazistiske Fare latterlig, og saa, naar det viser sig, at det var en Fejlurdering, at trække sig ud af Spillet. Nej, denne Ungdom ønsker at danne en Front mod Fascisme og Krig, der er af praktisk Værdi. Det værdifulde og mærkværdige er, at den oven i Købet er stærk nok til at kæmpe for, at Humanismen bliver Le-

demotivet i denne Kamp, uden at Kampen derfor mister i Realisme eller Styrke.

Det var en stor og bemærkelsesværdig Ting, at det lykkedes at skabe dette Verdensungdomsforbund midt i en vanskelig Tid. Det var lovende at vide, at alle disse unge rejste hjem til endnu flere unge Verden over for at opfordre dem til at slutte sig til den internationale Ungdomsblok.

I en Tid, hvor mange hjemme, og især maaske i de stærkt krigsramte Lande, som f. Eks. her i England, har en Tilbøjelighed til at ville glemme Krigens enhver Pris, lykkedes det Ungdommen at rendyrke og videreføre den Lære om Solidaritet og Enighed om de store Problemer, som var saa dyr at lære under Krigens. Krigens vilde have været kæmpet forgæves, hvis den Aand kun skulde bruges i Krigens Tjeneste.

Ungdommen prøvede at overføre denne Aand i Fredens Arbejde. Og Ungdommen alene bestemmer, om den vil have Magt til at gennemføre de Maal, Konferencen satte. Hvis Alverdens Ungdom til Stadighed i Ord og Gerning slutter op om det nye Verdensforbund, saa kan Alverdens Mørkemænd ikke hindre det i at faa Betydning og Magt. Og saa er det virkelige Demokrati, den virkelige Verdensfred, paa Vej til at blive en Realitet.

Rigmor Schou.

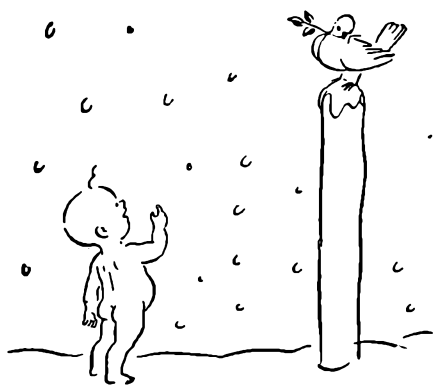

En af de allierede med Tolken staaende bag sig. Damen til venstre for Dirigenten er en indisk Studine, der gjorde sig bemærket paa denne Maade, hun skar igennem alle sproglige og praktiske Vanskeligheder. Indien kan prise sig lykkelig ved at have saadanne Sønner og Døtre, som vi saa paa Konferencen.

1945

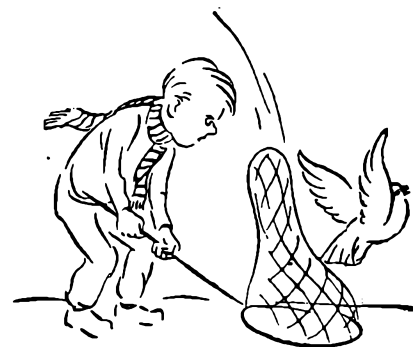
Ugens Bidstrup

Januar

Februar

Marts

April

Mai

Juni

Juli

August

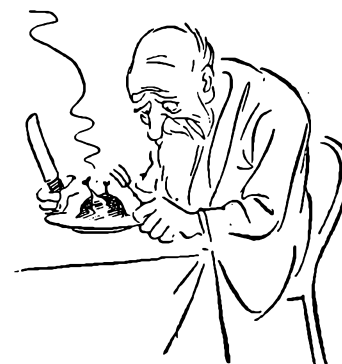
September

Oktober

November

December.

Red.

Frit Danmarks Lægegruppe

Hvorfor dens Arbejde er paakrævet

I April 1942 dannedes »Frit Danmarks Lægegruppe« som en illegal Presse-Gruppe med det snævre Formaal at fremstille Bladet »Frit Danmark« og at distribuere det til Landets Læger i den Udstrækning, det var teknisk gørligt. Gruppens Medlemmer kom fra alle politiske Lejre i Overensstemmelse med Hovedorganisationens tværpoltiske Linie. Under hele dens 3-aarige illegale Bestaaen forblev denne — ikke-fagligt betonede — Bladvirksomheds Gruppens Hovedopgave; derimod besluttedes det tidligt, at de enkelte Medlemmers Virksomhed i andre Grene af Modstandsbevægelsen — de militære Modstandsgrupper, Sanitetstjenesten etc. — af Sikkerhedshensyn burde holdes fri af den snævre faglige Sammenslutning. En Følge af dette Sikkerhedskrav var det, at Gruppen den 5. Maj, ganske som de andre ikke-faglige Modstandsorganisationer, saa sig stillet over for Spørgsmaalet om Opløsning eller fortsat Bestaaen paa et nyt Grundlag og med nye Formaal: *fagligt* havde Gruppen ingen Traditioner fra Besættelsestiden at bygge paa.

Rent umiddelbart følte Medlemmerne en — psykologisk vel forstaaelig — Trang til ogsaa legalt at fortsætte det intime og personligt berigende Samarbejde, som Illegaliteten havde affødt; men heroverfor stilledes med Vægt det Spørgsmaal, om der i dette foreningsnærmede Land med dets differentierede politiske Partigruppering var faglig og politisk Motivering for at skabe en ny Organisation som en Fortsættelse af Besættelsestidens »Frit Danmarks Lægegruppe«.

Vi valgte at gaa Erfaringens Vej. I et halvt Aar gav vi os Tid til at undersøge, om den snævre Gruppens Følelse af et Behov for at fortsætte deltes af andre rundt om i Landet; og gennem en Række Drøftelser og Møder søgte vi at lade de mulige Opgaver og Problemer for en saadan faglig Gruppering udkrystallisere sig til et konkret Arbejdsprogram. Resultatet, som dette halve Aars »Prøvetid« førte os frem til, var, at en faglig-politisk Organisation paa »Frit Danmark«s tværpoltiske, demokratiske, socialt betonede Linie ikke blot er *motiveret*, men forekommer *paakrævet* inden for Lægerne og de medicinske Studenters Kreds. Vi skal i det følgende søge at begrunde denne Opfattelse.

Helt almindeligt kan det siges, at vor Beslutning om at fortsætte med en Frit Danmark-Gruppe hviler paa en *Vurdering af vort Fags samfundsmæssige Pla-*

cering i Dag, af dets aktuelle »sociale Situation« — Faget her taget i videste Forstand, d. v. s. i Betydningen Sundhedsvæsen, Lægegerning og Lægevidenskab under eet.

Det vil staa enhver klart, at Faget taget i denne vide Forstand i disse Aar staa midt i en besværlig Omformningsproces, en Tilpasningsproces, hvor det, fra at være et frit, liberalt Erhverv med et Uafhængighedens Charme, af de tekniske og samfundsstrukturelle Krav ser sig tvunget over i helt nye samfundsmæssige Afhængighedsforhold.

For den enkelte praktiserende Læge vil Udbygningen af den *socialt Forsorg* betyde, at han i stigende Grad virker som Administrator af Samfundets Midler og derfor maa se sig underkastet dets Indseende og Kontrol. Den rivende *tekniske Udvikling*, Medicinen er inde i, stiller yderligere den enkelte Læge over for Krav om en differentieret Diagnostik og Therapi, som gør Spørgsmaalet om Egnetheden af selve Institutionen: »den praktiserende Læge« aktuelt, og som med stigende Styrke rejser Problemet om Ambulatorier, Centrallaboratorier, Poliklinikker etc. Den samme tekniske Udvikling stiller selve Formen for den videnskabelige Forskning over for nye Problemer og rejser Spørgsmaalet om Koordination af Forskningen i Forskningsraad, Statens økonomiske Interesse i Forskningen etc.; — og for den enkelte Videnskabsdyrker: Spørgsmaalet om den individuelle Arbejdsform kontra »teamwork«, Værdien af den nuværende Disputatsform etc.

Stillet over for hele dette Problem-Kompleks kan Lægernes Holdning som Stand betraget være een af to. *Enten* kan de — som i England — modsætte sig denne Udvikling bort fra en liberalistisk Uafhængighed, og de risikerer da, saaledes som det netop synes at skulle gaa i England, at miste Chansen for selv at influere paa den fremtidige Organisationsform, at blive stillet over for et Diktat. *Eller* de kan ud fra Erkendelsen af Udviklingens Ubønhørighed søge at foregribe denne og derved selv vinde Indflydelse paa Udformningen af den fremtidige Ordning.

Denne sidste Indstilling kræver imidlertid en Vaagenhed og Aabenhed over for disse Problemer, som naar uden for de snævre Kommissioner og særlige Sagskyndiges Kreds. Problemerne er saa vitale for den samlede Stand, at de kun kan finde en klar Løsning gennem en

fri Meningsudveksling mellem den størst mulige Del af Standens Medlemmer paa den ene Side og Centralmyndighederne og de særligt sagskyndige paa den anden.

»Frit Danmarks Lægegruppe« vil betragte det som sin Hovedopgave at skabe et frit Forum for en saadan Meningsudveksling.

Til dette Formaal er nemlig vore allerede eksisterende Foreninger ikke egnede. De videnskabelige Selskabers Opgaver ligger paa det rent fagligt oplysendes Omraade, og »Lægeforeningen« og »Foreningen af yngre Læger« vil som de, der i første Række skal varetage vore snævre fagligt-økonomiske Interesser, ikke kunne staa frit over for disse Problemer paa samme Maade, som en uafhængig Organisation vil kunne gøre det.

De Former, hvorunder denne centrale Opgave tænkes løst, er nu følgende: *For det første* gennem Afholdelse af Diskussionsmøder, hvor man tilstræber at samle dels medicinske Studenter og Læger, dels Repræsentanter fra de interesserede samfundsmæssige Organer, Sygekassévæsenet, Socialøkonomer etc. til Drøftelse af disse Spørgsmaal. Som Eksempel kan nævnes følgende allerede afholdte Møder: Den svenske Sociallæge Dr. Inghes Foredrag om Sociallægens Opgaver; den svenske Læge Dr. Takmanns Foredrag om en Revision af den medicinske Studieplan og Norges Medicinaldirektør Dr. Evans Foredrag om »Fremtidens Sundhedsproblemer«.

For det andet gennem Iværksættelsen af Studiekredse og Arbejds kredse. *Studiekredsene* tænkes fortrinsvis gennemført for medicinske Studenter og har til Hensigt gennem en aktiv personlig Medvirken at vække disses Interesse for en Række socialt betonede medicinske og hygiejniske Problemer. Som Eksempel kan nævnes to allerede iværksatte Studiekredse: En om »Sundhedsvæsenets og Lægegerningens Organisation i andre demokratiske Lande, specielt U.S.A., England (Beveridgeplanen) og U.S.S.R.« — under Ledelse af Dr. med. Erik Trier, og en omhandlende »En Revision af den medicinske Studieplan« under Ledelse af Professor Dr. med. Engelbreth-Holm og Dr. Fritz Fuchs. *Arbejds kredse* har til Formaal at gennemføre selvstændige Undersøgelser til Belysning af Specialproblemer inden for det samlede Problem-Kompleks. Som Eksempler kan nævnes en Arbejdskreds over »Sygekasselovgivning«, en Arbejdskreds over »Befolkningens Behov for Speciallægehjælp« etc.

For det tredje vil det endelig være Gruppens Opgave at iværksætte praktiske social-medicinske Undersøgelser, saasom Ernæringsundersøgelser o. l. Eksempel herpaa er en allerede igangværende Undersøgelse over den ernæringsmæssige Betydning af Skolebespisningen under Ledelse af Dr. Kaj Trier.

Biskop Berggrav gør op

Ejvind Berggrav: Folkedommen over Quislingerne. Westermann's Forlag. — Kr. 4,00.

Vender vi nu tilbage til Lægegruppens centrale Opgave: at skabe et frit Forum for en Meningsudveksling om Problemer vedrørende det lægelige Fags sociale Placering og Organisation, da rejser sig Spørgsmaalet: Hvorfor en *Frit Danmark-Gruppe*? Hvilken Tilknytning har dette Arbejde til »Frit Danmark«s almindelige politiske Idealer og Bestræbelser?

Svaret herpaa er i Virkeligheden allerede givet. Som vi har set, er det Gruppens bærende Idé at inddrage Standens Medlemmer i en aktiv Medvirken ved den sociale Omformningsproces, vort Fag i de kommende Aar vil blive underkastet. Hvad vi tilstræber er paa et enkelt Omraade at bidrage til en ægte demokratisk Løsning af et socialt Problem. Og dette er netop »Frit Danmark«s Kongstanke, saaledes som den udformedes i Besættelsesaarene, hvor Folket tog sin Skæbne i sine egne Hænder.

Men dertil kommer, at Spørgsmaalet om vort Fags Fremtid er et politisk Problem. De Læger, der mener, at »Læger bør holde sig fra Politik«, har intet forstået af deres Fags Situation. Sundhedsvæsen og Lægegerning er Led i Samfundets almindelige Struktur, og deres Udformning vil som andre sociale Faktorer bestemmes af de herskende politiske Magtforhold. Lægegruppen vil derfor se det som sin Opgave paa tværs af Partiskel at virke for Lægernes mere aktive Interesse for og umiddelbare Deltagelse i det politiske Liv og derved bidrage til at sikre og udvikle Demokratiet, netop saadan som »Frit Danmark« har sat sig det som Maal.

Endelig vil Lægegruppen som en Faggruppe under Landsorganisationen »Frit Danmark« finde en bred Basis for sin socialt betonedede Virksomhed i denne Sammenslutnings Medlemsstab. Der vil derved skabes Mulighed for en frugtbar Udveksling af Synspunkter mellem Læger og en bred Befolkningsgruppe af samme progressive demokratiske Grundindstilling.

Ikke blot i Navnet, men i hele sit idé-mæssige Indhold føler Lægegruppen sig derfor forankret i Organisationens »Frit Danmark«.

Villars Lunn.

Næstformand i »Frit Danmark's Lægegruppe«.

Er De Abonnent? Undgaa Standsning i FRIT DANMARK — husk at betale Abonnementet.

Er De Løssalgskøber? Vær sikker paa at faa Bladet hver Uge — tegn Abonnement fra Kvartalets Begyndelse. Pris pr. Kvartal Kr. 3,30.

Biskop Ejvind Berggrav er kommet til at staa som en Forgrundsskikkelse i den norske Modstandsbevægelse. I hvert Fald her i Danmark. I Norge træffer man mange, som er temmelig kritisk indstillet overfor Berggravs Martyrium — ja, der er dem, som omtaler ham med et lille Smil.

Ingen bliver Profet i sit eget Land.

Der har været saa stille i nogen Tid om Berggrav — men nu er Biskoppen kommet med en ny Bog, som ogsaa er oversat til Dansk, og som handler om Dommen over Quislingerne, baade den moralske og den juridiske Domfældelse.

Noget at lære for os danske af de Betragtninger, som Biskoppen fylder 81 Sider med, er der egentlig ikke. Dels er Forholdene, som Berggrav selv gør opmærksom paa, saa forskellige i Norge og Danmark, saa man ikke kan trække Paralleller. Dels — og det er i og for sig vigtigere — er Berggravs Betragtninger af en saa personlig Karakter, saa de vanskeligt kan interessere mange andre. Hele Bogen former sig som en Diskussion med ham selv — et indre Opgør mellem Biskoppens Samvittighed og hans Stilling som Frihedskæmper, en Konflikt, som vel helst burde være blevet indenfor Lønkammerets fire Vægge. Den strenge Dommer Berggrav, som hader Quislingerne og Nazisterne af et godt Hjerte, bilægger sit Standpunkt med mange gode Skriftsteder, men imødegaas af den milde grundtvigianske Præst, som synes, der maa være lige Ret for Loke som for Thor og som har ligesaa stærke Skriftsteder at føre i Marken.

Ja, han gaar saa vidt, saa han mener, at enhver maa ransage sin Sjæl for at se, om ikke han netop har været medvirkende til Nazismens Fremkomst. De gamle Politikere var fulde af Magtbegær — og der var baade Trusel og Lokkemad i Kravet om at have Fagforeningsbogen i Orden. »Politik blev Specialitet og Forretning.«

Berggrav skriver bl. a.: »Vi skal ikke forstaa en saadan Ungdom (NS) i den Forstand at forstaa er at tilgive alt. Vi vil lade Retten sætte deres Øjne for Kendsgerningerne. Men derefter maa vi lade dem vide, at vi ikke er Deres Dommere for Livet, men deres Hjemlands Fædre og Mødre. Hvis de vil hjem.«

Derfor kommer Berggrav ogsaa tilslut til den Erkendelse, at en fuldbyrdet Dødsstraf ikke er i Overensstemmelse med Retfærdigheden — eller rettere sagt, han mener, at der nok maa afsiges Dødsdomme (for at tilfredsstille Retsopfattelsen),

men at de ikke bør eksekveres, naar Dommen er faldet. »For hver ond Gerning, som er blevet gjort, maa vi øve en Barmhertighedens Gerning. Ellers ruller Grusomhedens Hjul videre.«

Og Bogen ender med en Præken, hvori man mindes om, at Norges Befrielse kom ganske uforskyldt, ganske ufortjent — og »de tunge Aar kom over os, fordi vi havde staaet Guds Ord imod og ringetaget den Højstes Raad.«

Som man vil forstaa uddrager Bogen sig enhver politisk Bedømmelse. Den kan være farlig, fordi den præker Forsonlighed paa et Tidspunkt, hvor Kampen ikke er hørt op, og fordi der altid er Mennesker, der gerne vil vælte Ansvar for, hvad der sker, over paa det guddommelige. For mange Mennesker vil den maa-ske virke opbyggelig. *E. H.*

En Tid, der er forbi

Erich Maria Remarque: Du skal elske din Næste. (Gyldendal. Pris 8,75).

I sin tidligere Produktion har Remarque med al ønskelig Skarphed tegnet et Billede af det Tyskland, der ikke kunde finde sig til Rette efter et Nederlag, men kun manglede en ny Form, der kunde rumme den gamle preussiske Militarisme. »Tiden der fulgte« slutter med en næsten visionær Scene, hvor den tyske Ungdom, i Nattens Mørke »leger Krig« ved at slaa med Kæppe paa Træerne for at efterligne Maskingeværets Knitren.

»Du skal elske din Næste« er den fuldbyrdede Kendsgerning. Tysklands Ungdom har faaet Lov at marchere, ja mere end det. Den har faaet Lov at trampe, trampe paa Mennesker og Menneskeliv. Som Myrer fra en ødelagt Myretue drives Jøder og andre »mindreværdige« ud over hele Europa, jaget fra Grænse til Grænse. I skarpe, klare Glimt skildrer Forfatteren Emigranternes Helvede. Som statsløse lever de for Dagen og Vejen stadig forfulgt af Herbergstaternes energiske Politi.

Nogen egentlig Handling er der ikke i Bogen. Hovedinteressen samler sig om to-tre Personer, det unge Par, Kern og Ruth, der opnaar at kunne forlade Europa, og Steiner, der vender hjem til sin døende Kone uden at tage Hensyn til den Skæbne, der venter ham. De øvrige Personer udgør et broget og dog ensartet Galleri, alle tegnet med realistisk Finfølelse. Hører Remarque end ikke til Litteraturens største, har han dog Evnen til at skildre Personer og Begivenheder med overbevisende Sikkerhed og navnlig med en Menneskelighed, der strengt taget ikke hører hjemme i den Verden, han skildrer.

Man mærker, at Remarque tilhører den Skare af Forfattere, der allerede er gaaet over i Litteraturhistorien som Mellemkrigstidens. I deres Desillusionerthed søgte de Tilflugt i det rent menneskelige, uden samtidig som f. Eks. Nordahl Grieg at gøre en positiv Indsats for at forny det menneskelige, at gøre Humanismen til Realhumanisme. *k—m.*

DE NYE BØGER

Vidnesbyrd fra Besættelsen.

Fem Aar. Indtryk og Oplevelser. Bind 1. 9. April 1940—29. August 1943. Redigeret af Chr. Refslund. H. Hagerup. Slesvigske Forlag. 374 Sider. Pris: Kr. 18.00.

Redaktør Refslund har i sin Bog søgt at samle en Række kendte og ukendte Danskeres Oplevelser og Indtryk fra Besættelsestiden. Det første Bind omfatter Tiden til 29. August 1943.

Der er adskillige værdifulde Bidrag, men intet nævneværdigt nyt, selvom disse personlige Vidnesbyrd ogsaa overfor Fremtiden vil kunne bidrage til at levedegøre den Maade, hvorpaa det danske Folk mødte Undertrykkelsens Vilkaar. Der er maaske nogen Eensidighed i Bidragene; en stor Procentdel stammer fra Præster, og mange har speciel Tilknytning til Sønderjylland. Det giver ikke det Gennemsnit af Følelser og Stemninger i hele Folket og hele Landet, som Hensigten øjensynlig har været. Enkelte Bidrag er lidt for naive i Opfattelsen af Problemerne og kunde uden Skade have været udeladt.

De fleste af Bidragene, hvoraf mange er skrevet umiddelbart efter Besættelsen, bærer Vidnesbyrd om den Vilje til Modstand, der straks brød frem i Dagene efter den 9. April, og navnlig den Harm, der gjorde sig gældende over Regeringens Forstaaelsespølitik. Naar man nu læser disse Vidnesbyrd fra vidt forskellige Mennesker og genoplever de Stemninger, der rørte sig i Folket allerede fra Besættelsens første Dage, da undrer man sig over, hvorledes det har været muligt for de »gamle« Politikere at skabe den Myte, at det i de første Aar var nødvendigt at gennemføre Samarbejdspolitikken for at faa Tid til at føre den »Sindelagskamp«, der skulde gøre Folket modent til at tage det Brud, som endelig kom den 29. August. K. V. J.

Krigen i Stillehavet.

Richard Tregaski: Guadalcanals Erobring. Poul Branners Forlag. 246 Sider. Kr. 9,75.

Den, der vil gøre sig bekendt med Krigen mod Japanerne i Østen og de haarde Forhold, hvorunder den ofte blev ud-kæmpet, kan med Udbytte læse den 26-aarige Krigskorrespondent Richard Tregaskis glimrende Dagbog fra Slaget om Salomon-Øerne. Det er usædvanlig saglig Krigsreportage. K. V. J.

Nok en Sabotør fortæller.

Knud Borgen: Første Gruppe. H. Hagerup. 243 Sider. Kr. 8,50.

Forfatteren af denne Bog har været Medlem af en aktiv, illegal Gruppe, og det har været hans Hensigt — siges

det i Bogens Indledning — »at søge at skabe et livagtigt Indtryk af de enkelte Medlemmers daglige Færden, et Indtryk af deres egen Opfattelse af den Sag, de kæmpede for, ligesom det er hans Hensigt at søge levedegjort blot i et Par Glimt den Offervilje, det Sammenhold og Kammeratskab, der var en uundværlig Forudsætning for Gruppens Arbejde.«

En saadan Skildring af en aktiv Gruppe vilde være af overordentlig Værdi som Tidsdokument, men Opgaven er ikke tilfulde lykkedes Forfatteren. Han har valgt Romanens Form, men mestrer ikke at gøre sine Personer til levende Mennesker. Der er naturligvis en Række spændende Begivenheder, som fængsler, men der mangler den Glød, som gav Frihedskampen Perspektiv.

Denne Bog giver mig Anledning til at sige noget om Besættelsestidens Bøger i det hele taget, og er altsaa ikke særlig mentet paa Knud Borgen.

Det er vel kun naturligt, at en hel Del af vore unge Frihedskæmpere, der gennem en Række Aar levede Livet under Handlingernes Pres, hvor hver eneste Dags Oplevelser næsten rummede Stof nok til en Roman, og hvor de tvunget af Omstændighederne maatte være deres Mund selv overfor deres nærmeste, nu føler Trang til at tale om alt det, der gav Livet saa rigt et Indhold.

Men om ikke disse Skildringer enten løftes op i et højt kunstnerisk Plan, eller former sig som nøgterne historiske Beretninger, udelukkende med det Formaal at skildre Tiden, som den var, har de næppe nogen positiv Værdi. De vil maaske snarere bidrage til at fæstne det Indtryk, som adskillige ønsker at give af Modstandsbevægelsen, at en god Del af de aktive Frihedskæmpere blot var Eventyrere, for hvem Trangen til Sensationen og Oplevelsen var det afgørende.

Man kan godt have været en glimrende og modig Sabotør uden at være en god Skribent. K. V. J.

Samtale med Hitler.

Hermann Rauschnig: Mine Samtaler med Hitler. (Branner, 292 S., 7,50 Kr.).

Denne Bog er utvivlsomt et af de vigtigste Dokumenter til Forstaaelse af Hitlers Mentalitet og af Nazismen i det hele taget. Rauschnig ved Besked, han var selv en af Nazismens Fædre og blev Senatspræsident i Danzig, men fik efterhaanden Betænkeligheder og sprang til sidst fra. Under Krigen har han opholdt sig i Udlandet og virket med antinazistisk Propaganda. Samtalerne stammer fra den Periode, da Rauschnig var begyndt at faa Skrupsler og jævnlige tog til Berlin for at blive bestyrket i Troen ved at raadføre sig med Føreren personligt. Det er da virkelig det allerhelligste, vi bliver ført ind i, hvor de store genialske

Tanker og Syner springer nyfødte ud af Førerens Pande, endnu varme og vaade af Fostervandet. Det er et forbavsende Dokument, og vi tror paa det, fordi det er fremtvunget af en indre Nødvendighed, en Mand der maatte forløses fra sit Mareridt ved at faa det ned paa Papiret, ikke en Person der har faaet kolde Fødder og nu prøver paa at legitimere sig som en af de sidste Dages hellige.

P. P. R.

Nye Oplysninger.

Louis Nizer: Hvad skal der ske Tyskland? (Schönbergske, 214 S., 6,75 Kr.).

Bogen indledes med en Række Udtalelser af forskellige kendte Amerikanere og andre om dens Fortjenester, en kedelig Skik, der nødigt skulde faa Lov at gribe om sig. Maa vi ikke have Lov at danne os vor egen Mening? Hvad kommer det os ved, hvad den »berømte« Skribent Walther Winchel eller den »kendte« Flyver Eddie Rickenbacker mener om Louis Nizer og hans Bog. Lad den Slags Ting blive paa Smudsomslaget! At paatvinge os dem i selve Teksten er aandeligt Voldtægt.

Og det er ikke nødvendigt. Bogen kan godt klare sig selv. Den rummer adskilligt Stof af Interesse, og her tænkes ikke saa meget paa det Afstraffelsessystem, som det hele fører op til (og som ikke synes væsensforskelligt fra det, der nu bliver praktiseret), men paa den Rigdom af Oplysninger om den tyske Penetration paa Verdensmarkedet, især i Amerika, om Industri og Spionage, om Kartellerne, etc. Meget af dette er virkelig nyt. P. P. R.

Vildskud.

Poul Hansen: Marchen til Venstre. Nyt Nordisk Forlag. Kr. 6.50.

Hovedlinien i Forfatterens Synspunkter er, som Titlen ogsaa røber, at den sociale og politiske Udvikling gaar i radikal Retning. Til Belysning af dette gives der en Gennemgang af Efterkrigstidsprogrammerne i de angelsaksiske Lande og i Skandinavien.

Bl. a. gøres der meget ud af Beveridge-Planen, skønt denne stort set ikke viser ny Vej for dansk Sociallovgivning. Rusland omtales ikke i denne Forbindelse. Det var dog ikke umuligt, at vi kunde lære et og andet der med Hensyn til økonomisk Demokrati.

Bogen slutter med et Afsnit om Samarbejdspartierne og Modstandsbevægelsen. Forfatterens Sympati er saa ganske afgjort paa førstnævntes Side.

Saaledes erklærer han, at man i Augustdagene 1943 lærte »hæslige Vildskud i den underjordiske Propaganda« at kende. Ja, det er muligt, men dog intet Vildskud saa hæsligt som Alsing Andersens Cirkulære af 2. Sept. 1943, der stemplede den Folkerejsning, der gjorde en Ende paa den nedværdigende Eftergivningspolitik, som chauvinistisk og kommunisk. k-m.

UDENRIGS-KRONIK

Vinter i Europa.

Livet i vort Samfund hvis Problemer er godt paa Vej til at antage de samme hyggelige og letoverskuelige Dimensioner som før Krigen, gør det vanskeligt for ikke at sige umuligt for os at fatte det Forhold, at vort Land er exceptionelt stillet, at det taarner sig op som et Slags Overflødhedshorn over et hærget og udpint Europa, hvor Befolkningens Leveniveau er reduceret til et Stade, saa man er nødt til at gribe helt tilbage til Cro-Magnon-Tidens Huleboere for at finde et passende Sammenligningsgrundlag. Vinteren, der har saa mange behagelige Adspredelser at byde paa for Borgerne i en velordnet og civiliseret Stat, er for Millioner af Mennesker over et meget udstrakt Omraade af vor Verdensdel blevet den store Fjende, som maaske vil kræve flere Liv end fem Aars Krig.

Dette gælder baade for Tyskland og for de befriede Omraader i Central- og Østeuropa. I Polen regner man med, at henved 800.000 Mennesker lever i Huller i Jorden, Rumænien har haft den mindste Høst i 50 Aar, i Ungarn har Bønderne etableret en Sælgerstrejke, fordi Bybefolkningen ikke har andet at give i Bytte end værdiløse Sedler, og i Østrig mangler man baade Brændsel og Fødemidler. Det er imidlertid i Tyskland, at Forholdene er værst. For nogen Tid siden omtalte Marskal Montgomery, at over Halvdelen af Beboelseslejlighederne i den britiske Zone er blevet beskadiget under Krigen. Over 20 Millioner Mennesker er blevet udbombet. Samtidig er omkring 10 Millioner paa Vandring fra Sudeterlandet og Omraadet Øst for Oder og Neisse ind i den vestlige Del af Ruinriget, hvor denne Menneskeflod forgrener sig i talrige smaa Arme, der snor sig op til Grænserne. Tyskerne høster til Gavns den Dragesæd, som de selv har saaet.

I Danmark læser man maaske om alt dette med omtrent de samme Følelser som i sin Tid beherskede os, naar vi hørte om Hungersnød og Oversvømmelser i Kina. Tyskland, som er vor nærmeste Nabo udenfor Norden, er kommet til at staa os meget, meget fjern, og er i materiel Henseende blevet vor antipodiske Modsætning, lige-

som det allerede i mange Aar har været det aandeligt. Vor Grænse til Fastlandet markerer et Skel af omtrent lignende Art, som det der for Eksempel eksisterede i Antikken mellem de græske Kolonier langs Sortehavet og Skythernes Land — paa den ene Side en blomstrende Kystkultur, paa den anden Side Barbari og Kaos. Men hvor haardt Skellet end trækkes, kan vi vanskeligt undgaa at føle Virkningerne af Tilstandene paa den anden Side af Østersøen. Sygdommene, der kan ramme Sejrherrerne saavel som de Besejrede, tager ingen smaalige Hensyn til Grænser, for at citere den britiske Udenrigsminister.

Netop derfor synes Epidemitruslen ogsaa at skulle blive en vigtig Drivfjeder til en ny Udvikling i Forholdet mellem den tyske Befolkning og Okkupationsmagterne, som søger at genrejse Landets Økonomi paa Basis af et intensivt drevet Landbrug. Man er tillige begyndt at tilføre Tyskland Fødemidler, blandt andet fra Danmark. I andre krigshærgede Lande, hvor Forholdene paa længere Sigt ikke giver Anledning til de samme Bekymringer, er man henvist til at søge Hjælp hos UNRRA, hvilket i Praksis nærmest vil sige Amerika. Imidlertid har UNRRA meget vanskelige Arbejdsvilkaar og hæmmes stærkt i sine Bestræbelser paa Grund af Pengemangel, idet den amerikanske Kongres, der skulde have bevilliget den 550 Millioner Dollars, ønskede at tilføje en Klausul om, at Pengene kun maa bruges til Indkøb for Lande, som giver fri Adgang for amerikanske Journalister. UNRRAs Formand, Herbert Lehman, har protesteret mod denne Klausul, og samtidigt har han bedt om yderligere 1350 Millioner Dollars, som skal bruges til Hjælpearbejdet næste Aar. Ogsaa indenfor Kongresmedlemmernes egne Rækker er der fremkommet Protester. Saaledes bemærkede den kendte Senator Vandenberg, at han vanskeligt kunde indse, hvorfor man paa Vinterens Tærskel pludseligt ønsker at benytte UNRRA som en Slags Løftestang for Pressefriheden. Det er jo som Regel ikke de Herrer Presse censorer, der trues med Sultedøden i Tilfælde af, at Hjælpe-sendingerne standses.

13. Dec. 1945.

Ulf Ekman.

Short-story.

Takket være kommunistisk Støtte blev Hartvig Frisch valgt til Formand for det udenrigspolitiske Nævn. Aa, ja — det var en short-story om Politik.

Ringsted-Løven igen.

Her i denne Spalte, hvor Ringsted-Løven har boltret sig saa lystigt, har vi følt det som en kær Pligt at gengive Jensenius' Tegning fra Blækspruten af det indtagende Dyr. Jus mener, at Løven i Fremtiden rettelig bør antage Bertel Dalsgaards Skikkelse; for helt at være i Pagt med den Forsvarsvilje, der altid har besjælet »Politiken«. Vi kan ikke andet end beundre Ideen.

Literær Parallel.

At Danskerne slet ingenting har lært trods 5 Aars Mord og Terror, Rov og Ran, er tydeligt og soleklart som Da'en. — Vor Suppedas er (udtrykt literært) en Hyggespredermortenkorchrøman.

Fra vor egen Godtepose.

En Læser har til denne Spalte sendt os et Udsklip af sidste Nr. af »Frit Danmark«. Det stod i Nr. 32, Side 14, Spalte 1:

»Men Angst — at man skal erindre derom — er, med Kierkegaards Ord, aldeles forskelligt fra Frygt og lignende Begreber, der refererer sig til noget bestemt, mens Angst er Frihedens Virkelighed som Mulighed for Muligheden.«

6. Oplag

Henrik V. Ringsted

Omkring Tysklands Fald

„Ringsted's Bog er hurtigt læst
og sent glemt.“

Erhardt Larsen i BERL. AFTENAVIS

Kr. 6.75

KNUD SØNDERBY DEN USYNLIGE HÆR

„Den usynlige Hær“ var
den første danske Film om
Sabotagerne. I Bogform vir-
ker Skildringen af de unge
Heltes Bedrifter og Sjæle-
konflikter endnu mere be-
tagende og psykologisk for-
staelige.

Kr. 5,75.

KIM

Uddrag af
Dagbog og Breve
skrevet af Kim
fra hans syttende til
hans enogtyvende Aar

Udgivet af hans Moder
Vibeke Malthé-Bruun

Kr. 7.75

PAUL THYGESEN
LÆGE
I TYSKE
KONCENTRATIONS
LEJRE

Kr. 5,75

FRIT DANMARKS HVIDBOG

Besættelsestiden i Dokumenter
og Kommentarer

I

Med Forord af
MOGENS FOG

Udsolgt fra Forlaget

Kr. 7.50

7. Oplag

Ole Juul DE RØDE ENGE

„Ole Juul's Bog vil sandsynlig-
vis opnaa en Succes i Danmark
paa sit Stof, men den Opmærk-
somhed, den vil vække, skylder
den sin Kunst.“

Kr. 5.75

OLE JUUL DET NÆSTHELLIGSTE

„En stærk Bog — nogle vil maaske
synes for stærk — men en sand
Bog, og det er jo det, det kommer
an paa. En sandfærdig Skildring
af, hvorledes Livet formede sig i
mangfoldige Tilfælde i den danske,
nationale Underverden“ — skriver
Christmas Møller i sit Forord til
den engelske Udgave, der udkom
1943.

Kr. 6.75.

THANING & APPEL